

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŠVIETIMO ĮSTATYMO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

200 m. d. Nr.
Vilnius

(Žin., 1991, Nr. 23-593; 2003, Nr. 63-2853; 2004, Nr. 103-3755, Nr. 120-4437; 2006, Nr. 73-2758; 2007, Nr. 43-1628, Nr. 77-3045, Nr. 81-3324)

1 straipsnis. Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo nauja redakcija
Pakeisti Lietuvos Respublikos švietimo įstatymą ir jį išdėstyti taip:

„LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŠVIETIMO
ĮSTATYMAS

~~PIRMASIS SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS~~

Švietimas - veikla, kuria siekiama suteikti asmeniui visaverčio savarankiško gyvenimo pagrindus ir padėti jam nuolat tobulinti savo gebėjimus. Mokyti - prigimtinei kiekvieno žmogaus teisė. Švietimas - asmens, visuomenės ir valstybės ateities kūrimo būdas. Jis grindžiamas žmogaus nelygstamos vertės, jo pasirinkimo laisvės, dorinės atsakomybės pripažinimu, demokratiniiais santykiais, šalies kultūros tradicijomis. Švietimas saugo ir kuria tautos tapatybę, perduoda vertybes, kurios daro žmogaus gyvenimą prasmingą, visuomenės gyvenimą - darnų ir solidarų, valstybės - pažangų ir saugų. Švietimas savo paskirtį geriausiai atlieka, kai jo raida lenkia bendrąją visuomenės raidą. Todėl jis yra prioritetiškai valstybės remiama visuomenės raidos sritis.

**PIRMASIS SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Švietimo įstatymo paskirtis

Švietimo įstatymas nustato Lietuvos Respublikos švietimo tikslus, švietimo sistemos principus, švietimo sistemos sandaros, švietimo veiklos, švietimo santykių pagrindus, valstybės išipareigojimus švietimo srityje.

2 straipsnis. Pagrindinės šio Įstatymo sąvokos

1. Akreditacija – pripažinimas, kad įvertintas objektas atitinka nustatytus kriterijus.
2. Bendrasis lavinimas – ugdymas pagal pradinio, pagrindinio, vidurinio, atitinkamas ~~specialiojo~~ **specialiųjų poreikių mokiniams pritaikytas** ugdymo programas.
3. Bendrojo lavinimo mokykla – mokykla, kurios pagrindinė veikla yra ugdymas pagal ~~formaliojo švietimo~~ pradinio, pagrindinio, vidurinio **ar ir (ar)** atitinkamas ~~specialiojo~~ **specialiųjų poreikių mokiniams pritaikytas** ugdymo programas.
4. Formalusis švietimas – švietimas, vykstantis pagal teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintas ir įregistruotas ugdymo, **mokymo, studijų** programas, kurias baigus įgyjamas pradinis, pagrindinis, vidurinis, ~~aukštesnysis arba aukštasis~~ išsilavinimas ir (ar) kvalifikacija.

5. Išsilavinimas – ~~Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos teisės aktu~~ nustatyta tvarka pripažinta, asmens tam tikro lygio brandą liudijanti kompetencija, žinios, įgūdžiai, gebėjimai ir vertybinės nuostatos.

6. Kompetencija – mokėjimas atlikti tam tikrą veiklą, remiantis įgytų žinių, įgūdžių, gebėjimų, vertybinių nuostatų visuma.

7. Kvalifikacija – ~~įstatymų, Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos teisės aktu~~ nustatyta tvarka ~~pripažintas mokėjimas ir teisė verstis tam tikra profesine veikla~~ **pripažinta asmens turimų kompetencijų, reikalingų dirbti tam tikroje profesinėje veikloje, visuma arba kompetencija, reikalinga atlikti teisės aktais reglamentuotą darbą ar funkciją.**

8. Laisvasis mokytojas – fizinis asmuo, užsiimantis individualia švietimo teikėjo veikla.

9. Licencija – ~~Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos teisės aktu~~ nustatyta tvarka išduotas dokumentas, patvirtinantis **fiziniam ar** juridiniam asmeniui suteiktą teisę vykdyti ~~ugdymo programas~~ **formaliojo profesinio mokymo programas.**

10. Mokykla – įstaiga, kurios pagrindinė veikla – formalusis arba (ir) neformalusis švietimas.

~~11. Mokyklos auditas – mokyklos būklės vertinimas, iškeliantis jos tobulinimo uždavinius.~~

~~12.~~ **11.** Mokyklos bendruomenė – vienos mokyklos mokytojai, mokiniai, jų tėvai (**globėjai, rūpintojai**) ir kiti asmenys, siejami mokymosi toje mokykloje santykių ir bendrų švietimo tikslų.

~~13.~~ **12.** Mokyklos ūkio lėšos – netiesiogiai su švietimo procesu susijusios lėšos (mokyklos ūkiui valdyti ir eksploatuoti, mokiniams vežioti ir kitoms ūkio išlaidoms skiriamos lėšos).

14. **13.** Mokymo lėšos – tiesiogiai su švietimo procesu susijusios lėšos (darbo užmokesčiui pagal ugdymo planą, mokytojų ir kitų ugdymo procese dalyvaujančių asmenų kvalifikacijai tobulinti, vadovėliams ir kitoms mokymo priemonėms, taip pat ugdymo procesui organizuoti ir valdyti, mokyklos bibliotekai, psichologinei, specialiajai pedagoginei, specialiajai ir socialinei pedagoginei pagalbai, profesiniam orientavimui bei ~~sveikatos priežiūrai mokykloje~~ **kitoms mokymo reikmėms** skiriamos lėšos).

~~15.~~ **14.** Mokymo sutartis – mokinio ir švietimo teikėjo susitarimas dėl mokymo ir mokymosi.

~~16.~~ **15.** Mokinys – asmuo, kuris mokosi.

~~17.~~ **16.** Mokytojas – asmuo, ugdantis ~~ir mokantis~~ mokinius pagal formaliojo arba neformaliojo švietimo programas.

17. Nacionalinė kvalifikacijų sąranga – Lietuvos Respublikoje nustatytų kvalifikacijų, grindžiamų asmens veiklai reikalingomis kompetencijomis, lygių sistema.

18. Neformalusis švietimas – švietimas pagal įvairias švietimo poreikių tenkinimo, kvalifikacijos tobulinimo, papildomos kompetencijos įgijimo programas.

19. Nevalstybinė mokykla – Lietuvos Respublikos juridinio (išskyrus Seimą, Vyriausybę, Švietimo ir mokslo ministeriją, kitas ministerijas, Vyriausybės įstaigas, įstaigas prie ministerijų, apskrities viršininką, savivaldybės tarybą) ar fizinio asmens įsteigta mokykla, juridinio ar fizinio asmens įsteigta mokykla kartu su kitų valstybių juridiniais ar fiziniais asmenimis, kitos valstybės juridinio ar fizinio asmens įsteigta mokykla.

~~20. Pažymėjimas – įstatymų nustatyta tvarka išduotas dokumentas, patvirtinantis asmens mokymosi rezultatus: švietimo programos, švietimo modulio baigimą, išsilavinimo, kvalifikacijos, kompetencijos įgijimą.~~

~~21.~~ **20.** Pedagogas – asmuo, įgijęs **aukštąjį arba aukštesnįjį (specialųjį vidurinį, įgytą iki 1995 metų) valstybės nustatytą išsilavinimą ir pedagogo kvalifikaciją.**

~~22.~~ **21.** Privalomasis švietimas – Lietuvos Respublikos piliečiams, **gyvenantiems Lietuvos Respublikoje**, ir užsieniečiams, turintiems teisę nuolat gyventi ar laikinai apsigyventi Lietuvos Respublikoje, privalomas ir valstybės garantuojamas ugdymas iki 16

metų pagal pradinio, ir pagrindinio ir atitinkamas specialiųjų poreikių mokiniams pritaikytas ugdymo programas.

22. Programos modulis – iš anksto apibrėžta savarankiška programos dalis.

23. Savišvieta – nuolatinis savarankiškas mokymasis, kuris remiasi asmens iš įvairių šaltinių gaunamomis žiniomis ir jo praktine patirtimi.

24. Savivaldybės mokykla – savivaldybės tarybos įsteigta mokykla bei mokykla, savivaldybės tarybos įsteigta kartu su Lietuvos Respublikos juridiniais ar fiziniais asmenimis.

25. Specialieji ugdymosi poreikiai – pagalbos ir paslaugų reikmė ugdymo procese, atsirandanti dėl įgimtų ar įgytų sutrikimų.

25. 26. Specialiųjų poreikių mokinys – mokinys asmuo, kurio galimybės mokytis ir dalyvauti visuomenės gyvenime yra ribotos dėl įgimtų ar įgytų sutrikimų.

26. 27. Specialiųjų programų lėšos – programoms ir projektams fizinių ir juridinių asmenų skirtos lėšos, parama, mokestis už švietimą ir kitas paslaugas.

27. Studentas – asmuo, studijuojantis pagal aukštesniųjų ir aukštojo mokslo studijų programas.

28. Švietimo darbas – kryptinga švietimo teikėjo veikla, skirta mokinio vertybinėms nuostatomis, žinioms ir kompetencijai plėtoti.

29. 28. Švietimo įstaiga – mokykla ir švietimo pagalbos įstaiga, pagalbą mokiniui, mokytojui ir mokyklai teikianti įstaiga, kurios pagrindinė veikla – švietimo darbas ar (ir) švietimo pagalba.

30. 29. Švietimo pagalba – specialistų teikiama pagalba mokiniams, jų tėvams (globėjams, rūpintojams), mokytojams ir švietimo teikėjams, leidžianti padidinti švietimo veiksmingumą.

30. Švietimo pagalbos įstaiga – įstaiga, kurios pagrindinė veikla – švietimo pagalbos teikimas.

31. Švietimo planavimas – švietimo tikslų, uždavinių ir jų įgyvendinimo būdų numatymas.

32. Švietimo programa – iš anksto apibrėžtas apibrėžta formaliojo arba neformaliojo švietimo darbas veikla, kuriuo kuria siekiama numatyto rezultato.

33. Švietimo programos modulis – iš anksto apibrėžta savarankiška švietimo programos dalis.

34. 33. Švietimo stebėseną – nuolatinę švietimo būklės ir kaitos analizę, vertinimą, prognozavimą.

35. 34. Švietimo teikėjas – mokykla, laisvasis mokytojas ir kitas švietimo teikėjas (įstaiga, įmonė, organizacija, kuriai švietimas nėra pagrindinė veikla), šio įstatyme įstatymų nustatyta tvarka turintis teisę vykdyti švietimą.

35. Tarptautinio bakalaureato programa – Tarptautinės bakalaureato organizacijos sukurta bendrojo lavinimo programa, vykdoma anglų, prancūzų ar ispanų kalbomis ir sudaranti sąlygas tarptautiniam mokinių mobilumui.

36. Ugdymas – mokymas, lavinimas, įgūdžių, gebėjimų ir vertybinių nuostatų formavimas.

37. Ugdymo planas – ugdymo švietimo programos vykdymo reglamentas.

38. Ugdymo programa – įvairiai formalizuota švietimo programa (modulis), kurios turiniu, perteikimo būdais ir metodais siekiama numatyto rezultato.

39. Ugdymo turinio koncentras – ugdymo tikslų bei uždavinių, didaktinių nuostatų, ugdymo programos turinio bei siektinų rezultatų reglamentuotas ugdymo tarpnis.

40. 38. Ugdymo turinys – integruota žinių, įgūdžių, gebėjimų, vertybinių nuostatų sistema. švietimo programos, mokymo ir mokymosi metodai, kontekstas, mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo būdai, mokymo(si) ir ugdymo(si) priemonės bei patyrimas, kurį mokinys sukaupia ugdymo procese.

41. 39. Valstybinė mokykla – Seimo, Vyriausybės, Švietimo ir mokslo ministerijos, kitos ministerijos, Vyriausybės įstaigos, įstaigos prie ministerijos arba apskrities viršininko

įsteigta mokykla bei mokykla, įsteigta valstybės institucijos kartu su Lietuvos Respublikos juridiniais ar fiziniais asmenimis.

42. **40.** Visuotinis švietimas – visiems Lietuvos Respublikos piliečiams ir užsieniečiams, turintiems teisę nuolat gyventi ar laikinai apsigyventi Lietuvos Respublikoje, valstybės laiduojamas švietimas.

3 straipsnis. Švietimo tikslai

Švietimo tikslai yra šie:

1) išugdyti kiekvienam jaunuoliui vertybines orientacijas, leidžiančias tapti doru, siekiančiu žinių, savarankišku, atsakingu, patriotiškai nusiteikusiu žmogumi, išlavinti dabartiniam gyvenimui svarbius jo komunikacinius gebėjimus, padėti įsisavinti žinių visuomenei būdingą informacinę kultūrą, užtikrinant gimtosios ir užsienio kalbų mokėjimą, informacinį raštingumą, taip pat šiuolaikinę socialinę kompetenciją ir gebėjimus savarankiškai kurti savo gyvenimą **ir sveikai gyventi**;

2) nustatyti jaunuolio kūrybinius gebėjimus ir pagal tai padėti jam įsigyti ~~profesinę~~ kvalifikaciją ir kompetenciją, atitinkančią šiuolaikinę kultūros bei technologijų lygį ir padedančią jam įsitvirtinti ir sėkmingai konkuruoti tolydžio kintančioje darbo rinkoje, perteikti šiuolaikinės technologinės, ekonominės bei verslo kultūros pagrindus, būtinus šalies ūkio pažangai, konkurencingumui bei subalansuotai raidai laiduoti, sudaryti sąlygas nuolat tenkinti pažinimo poreikius ir tobulėti mokantis visą gyvenimą;

3) stiprinti visuomenės galias užtikrinant darnią krašto ūkio, aplinkos ir žmogiškųjų išteklių plėtrą, vidinį ir tarptautinį ūkio konkurencingumą, nacionalinį saugumą ir demokratinės valstybės raidą;

4) perteikti asmeniui tautinės ir etninės kultūros pagrindus, Europos ir pasaulio humanistinės kultūros tradicijas ir vertybes, laiduoti sąlygas asmens brandžiai tautinei savimonei, dorovinei, estetinei, mokslinei kultūrai, pasaulėžiūrai formuotis, taip pat garantuoti tautos, krašto kultūros tęstinumą, jos tapatybės išsaugojimą, nuolatinį jos vertybių kūrimą, puoselėti krašto atvirumą ir dialogiškumą;

5) sudaryti sąlygas asmeniui įgyti demokratijos tradicijas įkūnijančius pilietinės bei politinės kultūros pagrindus, išplėtoti gebėjimus ir patirtį, būtiną asmeniui, kaip kompetentingam Lietuvos piliečiui, europinės ir pasaulinės bendrijos, daugiakultūrės visuomenės nariui.

4 straipsnis. Ugdymo turinys

1. Švietimo programos ~~ugdymo~~ turinį sudaro žinių, įgūdžių, gebėjimų ir vertybinių nuostatų sistema, būtina šio Įstatymo 3 straipsnyje nurodytiems tikslams įgyvendinti.

2. Konkretus ugdymo turinys formuojamas ir sistemingai atnaujinamas atsižvelgiant į ~~atitinkamo~~ **atitinkamos rūšies, grupės ar** tipo mokyklai keliamus ugdymo tikslus, besikeičiančios socialinės bei kultūrinės aplinkos lemiamus Lietuvos visuomenės poreikius, vietos bei mokyklos bendruomenės reikmes, taip pat konkrečius mokinių ~~ir studentų~~ ugdymosi poreikius bei interesus.

3. Šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų reikalavimų laikomasi rengiant ikimokykliniam, priešmokykliniam ugdymui, bendrajam lavinimui, profesiniam mokymui, studijoms ~~aukštesniosiose ir aukštosiose mokyklose~~ skirtas ~~ugdymo~~ **švietimo** programas (**programų** modulius), ~~išsilavinimo~~ **profesinius ir profesinio rengimo** standartus ~~ir (ar) kvalifikacinius reikalavimus~~, ugdymo **planus** ar studijų ~~planus~~ **krypčių aprašus**, egzaminų programas, vadovėlius, kitas mokymo priemones, papildomą ugdymo medžiagą.

5 straipsnis. Švietimo sistemos principai

Švietimo sistemos principai yra šie:

1) lygios galimybės – švietimo sistema yra socialiai teisinga, ji užtikrina asmenų **teisių įgyvendinimą** lygybę, nepaisant jų **amžiaus, lyties lytinės orientacijos, negalios, rasės ar**

etninės priklausomybės, tautybės, kalbos, kilmės, religijos, įsitikinimų ar tikėjimo, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų; kiekvienam asmeniui ji laiduoja švietimo prieinamumą, bendrojo išsilavinimo bei pirmosios kvalifikacijos įgijimą ir sudaro sąlygas tobulinti turimą kvalifikaciją ar įgyti naują;

2) kontekstualumas – švietimo sistema yra glaudžiai susieta su krašto ūkinės, socialinės, kultūrinės raidos kontekstu, kartu su juo atsinaujina ir atitinka nuolat kintančias visuomenės reikmes;

3) veiksmingumas – švietimo sistema siekia geros kokybės rezultatų sumaniai ir taupiai naudodama turimus išteklius, nuolat vertindama, analizuodama ir planuodama savo veiklą, remdamasi veiksminga vadyba – tinkamais ir laiku priimamais sprendimais;

4) tęstinumas – švietimo sistema yra lanksti, atvira, pagrįsta įvairių formų ir institucijų sąveika; ji sudaro sąlygas kiekvienam asmeniui mokytis visą gyvenimą.

ANTRASIS SKIRSNIS ŠVIETIMO SISTEMOS SANDARA

6 straipsnis. Švietimo sistema

Lietuvos švietimo sistema apima:

1) formalųjį švietimą (pradinį, pagrindinį, vidurinį ugdymą, profesinį mokymą-~~aukštesniasias~~ ir aukštojo mokslo studijas);

2) neformalųjį švietimą (ikimokyklinį, priešmokyklinį ugdymą ir kitą neformalųjį vaikų bei suaugusiųjų švietimą);

3) savišvietą;

4) pagalbą mokiniui (~~informacinę~~, psichologinę, socialinę pedagoginę, specialiąją pedagoginę, ~~ir~~ specialiąją, **informacinę** pagalbą, **profesinį orientavimą** bei sveikatos priežiūrą mokykloje);

5) pagalbą mokytojui ir mokyklai (informacinę, konsultacinę, kvalifikacijos tobulinimo bei kitą pagalbą).

7 straipsnis. Ikimokyklinis ugdymas

1. Ikimokyklinio ugdymo paskirtis – padėti vaikui tenkinti prigimtinius, kultūros, taip pat ir etninės, socialinius, pažintinius poreikius.

2. Ikimokyklinis ugdymas vyksta šeimoje, o tėvams (globėjams) pageidavus ~~ir atsakingoms už vaiko teisių apsaugą institucijoms rekomendavus~~, pagal ikimokyklinio ugdymo programą. **Atsakingų už vaiko teisių apsaugą institucijų sprendimu atskiram vaikui jis gali būti privalomas.**

3. Ikimokyklinis ugdymas teikiamas vaikui nuo ~~1~~ **gimimo** iki 5 (arba 6) metų.

4. Ikimokyklinio ugdymo programą vykdo ~~lopšeliai, lopšeliai-darželiai, darželiai, mokyklos darželiai ir kitos~~ **ikimokyklinio ugdymo, bendrojo lavinimo** mokyklos, laisvasis mokytojas ar kitas švietimo teikėjas.

5. Ikimokyklinio amžiaus vaiką namuose auginančiai šeimai teikiama švietimo pagalba ~~Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos~~ **švietimo ir mokslo ministro** nustatyta tvarka.

8 straipsnis. Priešmokyklinis ugdymas

1. Priešmokyklinio ugdymo paskirtis – padėti vaikui pasirengti sėkmingai mokytis pagal pradinio ugdymo programą.

2. Priešmokyklinis ugdymas pradedamas teikti vaikui, kai tais kalendoriniais metais jam sueina 6 metai. Priešmokyklinis ugdymas anksčiau gali būti teikiamas tėvų (**globėjų**) prašymu, **vadovaujantis švietimo ir mokslo ministro patvirtinta Vaikų brandumo mokytis pagal priešmokyklinio ir pradinio ugdymo programas įvertinimo tvarka** ~~ir jeigu vaikas yra pakankamai tokiam ugdymui subrendęs~~, bet ne anksčiau, negu jam sueis 5 metai.

Atsakingų už vaiko teisių apsaugą institucijų sprendimu atskiram vaikui jis gali būti privalomas.

3. Vienerių metų priešmokyklinio ugdymo programą vykdo ~~darželiai, pradinės ir kitos~~ **ikimokyklinio ugdymo, bendrojo lavinimo** mokyklos, laisvasis mokytojas ar kitas švietimo teikėjas.

4. Nelankančiam ~~ugdymo įstaigos~~ **mokyklos** 5–6 metų vaikui švietimo pagalba teikiama ~~Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos~~ **švietimo ir mokslo ministro** nustatyta tvarka.

9 straipsnis. Pradinis ugdymas

1. Pradinio ugdymo paskirtis – suteikti asmeniui dorinės ir socialinės brandos pradmenis, kultūros, taip pat ir etninės, pagrindus, elementarų raštingumą, padėti jam pasiręngti mokytis pagal pagrindinio ugdymo programą.

2. Pagal pradinio ugdymo programą vaikas pradėdamas ugdyti, kai jam tais kalendoriniais metais sueina 7 metai. Atskiru atveju vaikas, kuriam tais kalendoriniais metais sueina 7 metai ir kuriam reikalinga nuolatinė kvalifikuotų specialistų pagalba bei sveikąta tausojantis dienos režimas, tėvų (globėjų, ~~įtėvių~~) prašymu, švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka vienus metus gali būti ugdomas ikimokyklinio ugdymo įstaigoje ar namuose pagal jo ugdymosi poreikiams pritaikytą ugdymo programą.

3. Tėvų (globėjų) prašymu, vadovaujantis švietimo ir mokslo ministro patvirtinta Vaikų brandumo mokytis pagal priešmokyklinio ir pradinio ugdymo programas įvertinimo tvarka, pradinis ugdymas pradėdamas teikti vienais metais anksčiau, nei nurodyta šio straipsnio 2 dalyje.

4. ~~Ketverių metų pradinio ugdymo programą vykdo mokyklos darželiai, pradinės ir kitos mokyklos.~~ **Pradinio ugdymo programa trunka ketverius metus.**

5. Pradinis išsilavinimas įgyjamas baigus pradinio ugdymo programą.

10 straipsnis. Pagrindinis ugdymas

1. Pagrindinio ugdymo paskirtis – suteikti asmeniui dorinės, sociokultūrinės ir pilietinės brandos pagrindus, bendrąjį raštingumą, technologinio raštingumo pradmenis, ugdyti tautinį sąmoningumą, išugdyti siekimą ir gebėjimą apsispręsti, pasirinkti ir mokytis toliau.

2. Pagrindinis ugdymas teikiamas mokiniui, įgijusiam pradinį išsilavinimą.

3. Pagrindinio ugdymo programos I dalis apima ketverių metų pagrindinio ugdymo ~~turinio koncentrą~~ **tarpsnį**, II dalis – dvejų metų pagrindinio ugdymo ~~turinio koncentrą~~ **tarpsnį**. ~~Pagrindinio ugdymo programą arba jos dalį vykdo gimnazijos, vidurinės, pagrindinės, jaunimo, profesinės ir kitos mokyklos.~~

4. Pagrindinis išsilavinimas įgyjamas baigus pagrindinio ugdymo programą **ir patikrinus mokymosi pasiekimus**.

11 straipsnis. Vidurinis ugdymas

1. Vidurinio ugdymo paskirtis – padėti asmeniui įgyti bendrąjį dalykinį, sociokultūrinį, technologinį raštingumą, dorinę, tautinę ir pilietinę brandą, profesinės kompetencijos pradmenis ~~ir (ar) kvalifikaciją~~.

2. Valstybės garantuojamas visuotinis vidurinis ugdymas teikiamas mokiniui, įgijusiam pagrindinį išsilavinimą.

3. ~~Dvejų metų vidurinio ugdymo programą vykdo gimnazijos, vidurinės, profesinės ir kitos mokyklos.~~ **Vidurinio ugdymo programa trunka dvejus metus.** ~~Vidurinio ugdymo programą~~ **Ją** sudaro privalomi ir pasirenkami bendrojo lavinimo **dalykai** bei galimi profesinio mokymo **programų** moduliai. ~~Vidurinio ugdymo programa, pagal kurią suteikiama ir kvalifikacija, gali būti trimetė.~~ **Jei vidurinio ugdymo programa vykdoma kartu su profesinio mokymo programa, ji gali būti vykdoma ilgiau nei dvejus metus.**

4. Į vidurinio ugdymo programą **profesinio mokymo programų moduliai** gali būti ~~įtraukti profesinės ir aukštesniosios mokyklų įvertinti ir pripažinti~~ **įtraukiami programų moduliai, atitinkantys šiose mokyklose vykdomų programų reikalavimus** ir įskaitomi tęsiant mokymąsi bei studijas šiose mokyklose **pagal profesinio mokymo programas švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka.**

5. Vidurinis išsilavinimas įgyjamas baigus vidurinio ugdymo programą ir išlaikius brandos egzaminus.

12 straipsnis. Profesinis mokymas

1. Profesinio mokymo paskirtis – padėti asmeniui įgyti, keisti ar tobulinti kvalifikaciją ir pasirengti dalyvauti kintančioje darbo rinkoje.

2. Profesinis mokymas gali būti pirminis ir tęstinis.

3. Pirminis profesinis mokymas yra formalusis, visuotinis ir skirtas įgyti pirmąją kvalifikaciją. Jis teikiamas mokiniams, įgijusiems pagrindinį arba vidurinį išsilavinimą. **Atskirais atvejais, nustatytais švietimo ir mokslo ministro Bendruosiuose priėmimo į valstybinę ir savivaldybės bendrojo lavinimo mokyklą ir profesinio mokymo įstaigą reikalavimuose, specialių poreikių mokiniams jis gali būti teikiamas neturint reikiamo išsilavinimo.** Mokiniams, įgijusiems pagrindinį išsilavinimą, jis gali būti teikiamas kartu su viduriniu ugdymu. Pirminis profesinis mokymas gali būti teikiamas ir pagrindinio išsilavinimo neįgijusiems ne jaunesniems kaip 14 metų mokiniams. **Mokiniui, neįgijusiam pagrindinio išsilavinimo, sudaromos sąlygos tęsti mokymąsi pagal pagrindinio ugdymo programą.**

4. Tęstinis profesinis mokymas teikiamas asmeniui, turinčiam pirmąją kvalifikaciją. Jis skirtas tobulinti turimą ar įgyti kitą profesinę kvalifikaciją. Tęstinis profesinis mokymas apima suaugusiųjų **asmenų** formalųjį profesinį mokymą(-sį) ir neformalųjį suaugusiųjų švietimą **profesinį mokymą.**

~~5. Formaliojo profesinio mokymo programas vykdo profesinės mokyklos, gimnazijos ar turintys licenciją mokyti pagal šias programas kiti švietimo teikėjai.~~

~~6-dalis neteko galios nuo 2008 m. sausio 1 d.~~

~~7. 5. Kvalifikacija įgyjama baigus profesinio mokymo programą ir (ar) išlaikius kvalifikacijos egzaminus įvertinus kompetencijas.~~

~~8. 6. Profesinį mokymą reglamentuoja Profesinio mokymo įstatymas.~~

13 straipsnis. Aukštesniosios studijos

~~1. Aukštesniųjų studijų paskirtis – padėti asmeniui įgyti aukštesnįjį išsilavinimą bei tam tikrą kvalifikaciją ir pasirengti dalyvauti darbo rinkoje ir visuomeniniame šalies gyvenime.~~

~~2. Aukštesniosios studijos yra visuotinės, jos teikiamos asmeniui, įgijusiam vidurinį išsilavinimą ir gebančiam savarankiškai studijuoti.~~

~~3. Į aukštesniųjų studijų programas gali būti įtraukti aukštosios neuniversitetinės mokyklos įvertinti ir pripažinti programos moduliai, atitinkantys aukštosios mokyklos nuosekliųjų studijų pirmosios pakopos studijų programų reikalavimus. Šie studijų programos moduliai įskaitomi tęsiant studijas aukštojoje mokykloje.~~

~~4. Aukštesniųjų studijų programas vykdo aukštesniosios mokyklos ir kitos mokyklos, turinčios licenciją mokyti pagal šias programas.~~

~~5. Aukštesnysis išsilavinimas ir kvalifikacija įgyjami išėjus aukštesniųjų studijų programą ir apgynus baigiamąjį darbą (projektą) ir (ar) išlaikius baigiamuosius egzaminus.~~

14 **13** straipsnis. Aukštojo mokslo studijos

1. Aukštojo mokslo studijų paskirtis – padėti asmeniui įgyti aukštąjį išsilavinimą ~~bei ir atitinkamą~~ **aukštojo mokslo** kvalifikaciją, ir pasirengti aktyviai profesinei, visuomeninei ir kultūrinei veiklai.

2. Aukštojo mokslo studijos yra visuotinės, jos teikiamos asmeniui, įgijusiam **ne žemesnį kaip** vidurinę išsilavinimą, **įstojusiam į aukštąją mokyklą** ir gebančiam savarankiškai studijuoti.

3. Aukštojo mokslo studijų programos vykdo aukštosios mokyklos – universitetai ir kolegijos. Studentas, studijuodamas su pertraukomis **gali studijuoti dalimis** įvairiose aukštosiose mokyklose. ~~Šias programas gali įgyti atskirais moduliais.~~ **Dalines studijas ir jų rezultatų įskaitymą reglamentuoja Mokslo ir studijų įstatymas.**

4. Baigus aukštojo mokslo studijų programos įgyjamas aukštasis išsilavinimas, ~~ir (ar)~~ **kvalifikacinis laipsnis, mokslo laipsnis, kvalifikacija, atitinkanti nacionalinėje kvalifikacijų sąraangoje nustatytą lygį.** Mokslo laipsnis įgyjamas Aukštojo mokslo įstatyme nustatyta tvarka.

5. Aukštųjų mokyklų veiklos principus ir studijų **studijas** jose tvarką nustato **reglamentuoja Aukštojo mokslo įstatymas Mokslo ir studijų įstatymas.**

~~15~~ 14 straipsnis. Specialusis ugdymas

1. Specialiojo ugdymo paskirtis – padėti specialiujų poreikių ~~asmeniui~~ **mokiniui** lavintis, mokytis pagal gebėjimus, įgyti išsilavinimą ir kvalifikaciją, įveikti socialinę atskirtį. **Specialusis ugdymas organizuojamas švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka.**

2. Specialiujų poreikių mokinių grupės nustatomos ir jų specialieji ugdymosi poreikiai skirstomi į nedidelius, vidutinius, didelius ir labai didelius švietimo ir mokslo ministro, sveikatos apsaugos ministro, socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka.

3. Mokinio specialiuosius ugdymosi poreikius pedagoginiu, psichologiniu, medicininiu ir socialiniu pedagoginiu aspektais įvertina mokyklos specialiojo ugdymo komisija ar (ir) pedagoginė psichologinė tarnyba ir specialųjį ugdymą skiria mokyklos vadovas ar pedagoginės psichologinės tarnybos vadovas, atsižvelgdamas į mokinio pageidavimus ir tėvams (globėjams, rūpintojams) sutikus, švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka.

4. Reikalavimus pedagoginių psichologinių tarnybų nuostatomis, mokyklų specialiojo ugdymo komisijų sudarymui ir darbo organizavimui nustato švietimo ir mokslo ministras, suderinęs su sveikatos apsaugos ministru.

~~2.~~ 5. Specialusis ugdymas teikiamas pagal visas privalomojo ir visuotinio švietimo programas. Prireikus šios programos keičiamos, pritaikomos, taip pat kuriamos specialiosios programos ir teikiama papildoma pagalba. **specialiujų poreikių mokiniams, atsižvelgiant į specialiuosius ugdymosi poreikius, ugdymo programos pritaikomos švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka.**

~~3.~~ Specialųjį ugdymą įgyvendina visos privalomąjį ir visuotinį švietimą teikiančios mokyklos, kiti švietimo teikėjai, atskirais atvejais – specialiosios mokyklos.

~~4.~~ 6. Specialiajam ugdymui taikomos formaliojo švietimo programos gali būti išeinamos per ilgesnį nei nustatytą laiką. Mokinys, mokydamasis su pertraukomis, ~~šias programas gali išėiti~~ **Specialiujų poreikių mokinys gali mokytis su pertraukomis, atskirais moduliais. Mokiniai, turintys labai didelių specialiujų ugdymosi poreikių, bendrojo lavinimo mokyklose (klasėse), skirtose specialiujų poreikių mokiniams, gali mokytis iki 21 metų.**

~~5.~~ 7. Specialiujų poreikių ~~asmenys~~ **mokiniai**, mokydamiesi pagal valstybinius išsilavinimo standartus atitinkančias programas **jiems pritaikytas ugdymo programos**, gali įgyti **pradinį, pagrindinį ar vidurinį** išsilavinimą. ~~ir (ar) kvalifikaciją. Atskirais atvejais kvalifikacija įgyjama neturint išsilavinimo.~~

8. Specialųjį ugdymą įgyvendina visos privalomąjį ir visuotinį švietimą teikiančios mokyklos, kiti švietimo teikėjai, atskirais atvejais – mokyklos, skirtos specialiujų poreikių mokiniams ugdyti.

6. Specialųjį ugdymą reglamentuoja Specialiojo ugdymo įstatymas.

16-15 straipsnis. Neformalusis vaikų švietimas

1. Neformaliojo vaikų švietimo paskirtis – tenkinti mokinių pažinimo, lavinimosi ir saviraiškos poreikius, padėti jiems tapti aktyviais visuomenės nariais.

2. Neformaliojo vaikų švietimo programos vykdo muzikos, dailės, meno, sporto, kitos mokyklos, laisvieji mokytojai, kiti švietimo teikėjai.

3. Muzikos, dailės, meno, sporto, kitos mokyklos, vykdančios iš anksto apibrėžtas formaliojo švietimo programas, ~~ar jų modulius~~, yra priskiriamos tokiam pat mokyklų tipui kaip ir vykdančios formaliojo švietimo programos **atitinkamos grupės, tipo formaliojo švietimo mokyklų rūšiai**. Muzikos, dailės, meno krypčių aukštojo išsilavinimo siekiantys asmenys, jei tai nustatyta aukštosios mokyklos priėmimo tvarkoje, kartu su viduriniu išsilavinimu turi būti baigę atitinkamą švietimo ir mokslo ministro patvirtintą programą.

4. Neformaliojo vaikų švietimo programos mokinių atostogų metu vykdomos ~~mokyklos steigėjo~~ **valstybinės ir savivaldybės mokyklos – biudžetinės įstaigos – steigėjo, kitų mokyklų – dalyvių susirinkimo (savininko) (toliau – steigėjo (dalyvių susirinkimo (savininko)))** ar švietimo teikėjo nustatyta tvarka.

5. Neformaliai mokantis asmens įgyta kompetencija gali būti pripažįstama kaip **baigta** formaliojo švietimo programos ~~ar kvalifikacijos dalis Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos~~ **švietimo ir mokslo ministro** nustatyta tvarka arba aukštųjų mokyklų nusistatyta tvarka. ~~Vaikų muzikos, Muzikos, dailės, meno, sporto ar kitoje mokykloje išeita ilgalaikio meninio ugdymo~~ **neformaliojo vaikų švietimo** programa gali būti pripažįstama kaip **bendrojo lavinimo ar profesinio mokymo programos** modulis.

17-16 straipsnis. Neformalusis suaugusiųjų švietimas

1. Neformaliojo suaugusiųjų švietimo paskirtis – sudaryti sąlygas asmeniui mokytis visą gyvenimą, tenkinti pažinimo poreikius, tobulinti įgytą kvalifikaciją, įgyti papildomų ~~kvalifikacijų~~ **kompetencijų**.

2. Neformalusis suaugusiųjų švietimas teikiamas kiekvienam jį pasirinkusiam asmeniui, ne jaunesniam kaip 18 metų.

3. Neformalųjį suaugusiųjų švietimą **teisės aktų nustatyta tvarka** gali teikti visi švietimo teikėjai.

4. Neformaliojo švietimo būdu asmens įgyta kompetencija gali būti pripažįstama kaip **baigta** formaliojo švietimo programos ~~ar kvalifikacijos dalis Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos~~ **švietimo ir mokslo ministro** nustatyta **tvarka** arba aukštosios mokyklos nusistatyta tvarka.

5. Neformalųjį suaugusiųjų švietimą reglamentuoja Neformaliojo suaugusiųjų švietimo įstatymas.

18-17 straipsnis. Savišvieta

1. Savišvietos paskirtis – suteikti galimybes asmeniui nuolat savarankiškai mokytis remiantis supančia informacijos erdve (bibliotekos, žiniasklaida, internetas, muziejai ir kt.) ir iš kitų perimama gyvenimo patirtimi.

2. Savišvietos būdu asmens įgyta kompetencija ~~Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos~~ **gali būti pripažįstama kaip baigta formaliojo švietimo programos dalis švietimo ir mokslo ministro** nustatyta tvarka arba aukštosios mokyklos nusistatyta **tvarka**, ~~gali būti pripažįstama kaip formaliojo švietimo programos ar kvalifikacijos dalis~~.

19-18 straipsnis. Informacinė pagalba ir profesinis orientavimas

1. Informacinės pagalbos paskirtis – padėti mokyklai ir kitam švietimo teikėjui, mokytojams, mokiniams, visiems Lietuvos Respublikos piliečiams ir gyventojams gauti informaciją apie švietimą, jo kokybę, išsilavinimo ~~ir profesinių kvalifikacijų~~ paklausą darbo rinkoje.

2. Informacinė pagalba apima specialiųjų informacinių švietimo programų kūrimą ir vykdymą, informacijos tinklų sistemos kūrimą ir jų funkcionavimo užtikrinimą. Informacinė pagalba garantuoja nuolatinę ir prieinamą informaciją apie reikiamo išsilavinimo ir kvalifikacijos įgijimo galimybes.

3. Informacinę pagalbą valstybės, apskrities, savivaldybės, mokyklos lygiais teikia švietimo, kultūros, mokslo ir kitos įstaigos bei asmenys.

4. Profesinio orientavimo paskirtis – padėti asmeniui įgyti karjeros planavimo ir valdymo kompetencijas, pasirinkti asmens interesus, polinkius, gebėjimus ir sveiką atitinkantį švietimą ir jo teikėją, siekiamą išsilavinimą, kvalifikaciją ir profesiją.

5. Profesinis orientavimas apima profesinį informavimą, ugdymą karjerai ir profesinį konsultavimą.

6. Profesinis orientavimas organizuojamas bendrojo lavinimo ir aukštosiose mokyklose, profesinio mokymo ir kitose švietimo įstaigose, profesinio orientavimo centruose švietimo ir mokslo ministro kartu su socialinės apsaugos ir darbo ministru nustatyta tvarka.

~~20~~ **19** straipsnis. Psichologinė pagalba

1. Psichologinės pagalbos paskirtis – padėti mokiniui atgauti dvasinę darną, gebėjimą gyventi ir mokytis.

2. Asmenybės ir ugdymosi problemų turinčiam mokiniui psichologinė pagalba visuotinai teikiama pagalbos teikėjams bendradarbiaujant su mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais) ir mokytojais, juos konsultuojant.

3. Psichologinę pagalbą teikia, psichologinių problemų prevenciją vykdo ~~psichologinių, pedagoginių~~ psichologinių tarnybų, mokyklų psichologai. Psichologinės pagalbos teikimo tvarką, psichologų kvalifikacijos ir išsilavinimo reikalavimus nustato ~~Vyriausybė arba jos įgaliota institucija~~ **švietimo ir mokslo ministras**.

~~21~~ **20** straipsnis. Socialinė pedagoginė pagalba

1. Socialinės pedagoginės pagalbos paskirtis – padedant vaikui įgyvendinti jo teisę į mokslą, užtikrinti jo saugumą mokykloje: šalinti priežastis, dėl kurių vaikas negali lankyti mokyklos ar vengia tai daryti, sugrąžinti į mokyklą ją palikusius vaikus, kartu su tėvais (globėjais, rūpintojais) padėti vaikui pasirinkti mokyklą pagal protines ir fizines galias ir joje adaptuotis.

2. Mokykla, teikdama mokiniui socialinę pedagoginę pagalbą, bendradarbiauja su socialinę pagalbą teikiančiomis tarnybomis, sveikatos priežiūros ir teisėtvarkos institucijomis ir konsultuoja mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus) ir mokytojus.

3. Socialinės pedagoginės pagalbos ~~teikimą~~ **teikimo tvarką** vaikui ir mokiniui, **socialinių pedagogų kvalifikacijos ir išsilavinimo reikalavimus nustato reglamentuoja** ~~Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos~~ **švietimo ir mokslo ministras** patvirtinti socialinės pedagoginės pagalbos teikimo bendrieji nuostatai.

~~22~~ **21** straipsnis. Specialioji pedagoginė ir specialioji pagalba

1. Specialiosios pedagoginės ir specialiosios pagalbos paskirtis – didinti specialiųjų poreikių ~~asmens~~ **mokinio** ugdymosi veiksmingumą.

2. Specialiąją pedagoginę pagalbą ~~asmeniui~~ **mokiniui iki 21 metų amžiaus** teikia pedagoginių psichologinių tarnybų, mokyklų specialieji pedagogai ~~Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos~~ **švietimo ir mokslo ministro** nustatyta tvarka. **Kvalifikacijos ir išsilavinimo reikalavimus specialiesiems pedagogams nustato švietimo ir mokslo ministras.**

3. Specialioji pagalba ~~teikiama asmeniui~~ **specialiųjų poreikių mokiniui**, kuriam jos reikia, **teikiama mokykloje. Jam gali būti skiriami gestų kalbos vertėjai, konspektuotojai, skaitovai, palydovai, mokytojų padėjėjai. Specialiosios pagalbos**

teikimo mokyklose (išskyrus aukštąsias mokyklas) tvarką nustato švietimo ir mokslo ministras. Aukštojoje mokykloje specialioji pagalba teikiama aukštosios mokyklos nustatyta tvarka. Specialiojo ugdymo įstatymo nustatyta tvarka asmuo aprūpinamas ugdymui skirta kompensacine technika, jam skiriami vertėjai, skaitovai, palydovai, mokytojų padėjėjai.

4. Pedagoginių psichologinių tarnybų, mokyklų specialieji pedagogai konsultuoja specialiosios pagalbos **gavėjus, gavėjų jų** tėvus (globėjus, rūpintojus) ir mokytojus.

~~23~~ **22** straipsnis. Sveikatos priežiūra mokykloje

~~1. Sveikatos priežiūros mokykloje paskirtis – padėti mokiniui saugoti ir stiprinti sveikatą.~~

~~2. Sveikatos priežiūrą mokykloje vykdo visuomenės sveikatos priežiūros specialistas. Jis atlieka pirminę visuomenės sveikatos priežiūrą, teikia sveikatinimo veiklos metodinę konsultacinę pagalbą mokytojams, mokiniams, jų tėvams (globėjams, rūpintojams), vykdo kitą veiklą Sveikatos apsaugos ministerijos ir Švietimo ir mokslo ministerijos nustatyta tvarka.~~

~~3. Sveikatos priežiūros specialistus mokykloms rengia aukštosios mokyklos. Švietimo ir mokslo ministerijos ir Sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka bei pagal patvirtintas programas. Šių specialistų profesinio tobulinimo tvarką nustato Sveikatos apsaugos ministerija.~~

~~4. Statistinė informacija apie mokinių sveikatą, sveikatos rizikos bei mokymosi veiksnius naudojama auditui bei stebėsenai.~~

1. Sveikatos priežiūros mokykloje paskirtis – saugoti ir stiprinti mokinių sveikatą.

2. Sveikatos priežiūra mokykloje apima:

1) savivaldybių sveikatos priežiūros įstaigų specialistų vykdomą visuomenės sveikatos priežiūros veiklą mokyklose;

2) mokyklos vykdomą sveikatos stiprinimo veiklą.

3. Sveikatos priežiūrą mokykloje vykdo savivaldybės sveikatos priežiūros įstaigos visuomenės sveikatos priežiūros specialistas, kurio kvalifikacinių reikalavimų aprašą tvirtina sveikatos apsaugos ministras.

4. Visuomenės sveikatos priežiūros organizavimo tvarką mokykloje reglamentuoja sveikatos apsaugos ministras kartu su švietimo ir mokslo ministru.

5. Šio straipsnio 3 dalyje nurodytus specialistus rengia aukštosios mokyklos. Šių specialistų profesinio tobulinimo tvarką nustato sveikatos apsaugos ministras, suderinęs su švietimo ir mokslo ministru.

6. Valstybė skatina ir remia juridinių ir fizinių asmenų iniciatyvas, kurios padeda saugoti ir stiprinti mokinių sveikatą.

7. Mokyklos rengia ir įgyvendina sveikatos stiprinimo programas, kurios remiamos iš savivaldybių visuomenės sveikatos rėmimo specialiųjų programų lėšų savivaldybių tarybų nustatyta tvarka.

8. Statistinė informacija apie mokinių sveikatą, sveikatos rizikos bei mokymosi veiksnius naudojama mokyklos veiklos kokybės vidiniam ir išoriniam vertinimui bei stebėsenai.

~~24~~ **23** straipsnis. Pagalba mokyklai ir mokytojui

~~1. Pagalbos mokyklai ir mokytojui paskirtis – sudaryti sąlygas mokytojams toliau mokytis, sukurti aplinką, skatinančią mokyklos plėtrą bei mokytojo profesinį tobulėjimą ir teikti reikalingą informacinę, ekspertinę ir konsultacinę pagalbą.~~

~~2. Konsultacinę pagalbą mokytojams teikia psichologinės, specialiosios pedagoginės, specialiosios, socialinės pedagoginės pagalbos teikėjai, mokytojai konsultantai ir kiti asmenys.~~

~~3. Pagalba mokytojų kvalifikacijai tobulinti yra sudedamoji neformaliojo suaugusiųjų švietimo dalis.~~

~~4. Švietimo ir mokslo ministerija formuoja mokytojų kvalifikacijos tobulinimo institucijų, kurių veiklą reglamentuoja švietimo ir mokslo ministro patvirtinti kvalifikacijos tobulinimo institucijų bendrieji nuostatai, tinklą, užtikrina valstybinių kvalifikacijos tobulinimo programų vykdymą.~~

1. Pagalbos mokyklai ir mokytojui paskirtis – teikti mokyklai reikalingą informacinę, ekspertinę ir konsultacinę pagalbą, leidžiančią didinti švietimo veiksmingumą ir skatinančią mokyklos plėtrą bei tobulinimą, sudaryti sąlygas mokytojams toliau mokytis, sukurti aplinką, skatinančią mokytojo profesinį tobulėjimą.

2. Pagalbą mokykloms ir mokytojams teikia psichologinės, specialiosios pedagoginės, specialiosios, socialinės pedagoginės pagalbos teikėjai, mokytojai konsultantai, mokyklų veiklos kokybės išorės vertintojai, visuomenės sveikatos priežiūros specialistai ir kiti asmenys.

3. Mokyklų veiklos kokybės vertinimu padedama mokyklai ir mokytojui tobulinti veiklą. Bendrojo lavinimo ir formaliojo profesinio mokymo programas vykdančių mokyklų veiklos kokybės vidinio ir išorinio vertinimo tvarką nustato švietimo ir mokslo ministras. Neformaliojo švietimo programas vykdančių mokyklų veiklos kokybės vidinio vertinimo tvarką nustato steigėjas (valstybinės mokyklos – biudžetinės įstaigos), savivaldybės vykdomoji institucija (savivaldybės mokyklos – biudžetinės įstaigos), dalyvių susirinkimas (savininkas) (kitų švietimo teikėjų).

4. Pagalba mokytojų kvalifikacijai tobulinti yra sudedamoji neformaliojo suaugusiųjų švietimo dalis. Švietimo ir mokslo ministerija kartu su savivaldybėmis formuoja mokytojų kvalifikacijos tobulinimo institucijų tinklą, užtikrina valstybinių kvalifikacijos tobulinimo programų įgyvendinimą.

TREČIASIS SKIRSNIS ŠVIETIMO PRIEINAMUMAS IR KOKYBĖ

~~25~~ **24** straipsnis. Lietuvos gyventojų teisė ir pareiga mokytis

1. Kiekvienas Lietuvos Respublikos pilietis, užsienietis, turintis teisę nuolat gyventi ar laikinai apsigyventi Lietuvos Respublikoje, turi teisę mokytis, įgyti išsilavinimą ir kvalifikaciją.

2. Valstybė imasi priemonių, kad kiekvienas vaikas Lietuvoje mokytųsi pagal pradinio, pagrindinio, vidurinio ar ~~specialiojo~~ **atitinkamas specialiųjų poreikių mokiniams pritaikytas** ugdymo programas.

3. Kiekvienam Lietuvos Respublikos piliečiui, užsieniečiui, turinčiam teisę nuolat gyventi ar laikinai apsigyventi Lietuvos Respublikoje, valstybė garantuoja:

1) pradinį, pagrindinį ir vidurinį ugdymą;

2) ~~specialiojo ugdymo, aukštesniųjų~~ aukštojo mokslo studijų arba profesinio mokymo, suteikiančio pirmąją kvalifikaciją, programų prieinamumą.

4. Mokinys, nutraukęs mokymąsi ar studijas, teisės ~~norminių~~ aktų ar sutarčių nustatyta tvarka gali jas atnaujinti toje pačioje ar kitoje mokykloje.

5. Asmeniui, įgijusiam pagrindinį ar vidurinį išsilavinimą ir pageidaujančiam geriau pasirengti toliau mokytis, sudaromos sąlygos pakartotinai mokytis pageidaujamų bendrojo lavinimo dalykų ir laikyti egzaminus švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka.

6. Lietuvos gyventojai turi teisę mokytis kitose šalyse. Ši teisė įgyvendinama asmens iniciatyva, jos garantijas nustato Lietuvos Respublikos įstatymai arba tarptautiniai susitarimai.

~~26-25~~ **26-25** straipsnis. Informavimas apie švietimą

1. Informavimo apie švietimą paskirtis – teikti asmeniui informaciją, kuri padėtų pasirinkti jo interesus, polinkius, gebėjimus atitinkantį švietimą ir jo teikėją, siekiamą išsilavinimą ir profesiją.

2. Informacija apie mokyklose vykdomas formaliojo ir neformaliojo švietimo programas, jų pasirinkimo galimybes, priėmimo sąlygas, mokamas paslaugas, mokytojų kvalifikaciją, svarbiausius mokyklos ~~audito~~ **veiklos kokybės vertinimo** rezultatus, mokyklos bendruomenės tradicijas ir pasiekimus kasmet viešai skelbiama švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka.

~~3. Profesinio informavimo ir konsultavimo paslaugos – informacija apie mokymosi galimybes pagal profesinio mokymo, aukštesniųjų ir aukštojo mokslo studijų programas, mokymosi galimybes kitų šalių mokyklose, įsidarbinimo galimybes Lietuvos darbo rinkoje ir konsultavimas. Šios paslaugos teikiamos mokyklose, informavimo centruose, konsultavimo tarnybose, darbo biržose pagal švietimo ir mokslo bei socialinės apsaugos ir darbo ministrų nustatytus reikalavimus.~~

~~27~~ **26** straipsnis. Galimybė pasirinkti švietimo programas

1. Asmuo, rinkdamasis ~~ugdymo~~ **švietimo** programas, laikosi šio Įstatymo 7–14 **13** straipsniuose nustatyto programų nuoseklumo.

2. Mokiniui suteikiama galimybė pagal gebėjimus ir polinkius rinktis švietimo programas, ~~skirtingus jų variantus,~~ **programų** modulius, dalykų kursų programas. Mokinys taip pat renkasi švietimo programą vykdančią mokyklą, kitą švietimo teikėją arba švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka savarankišką, **neakivaizdinį ar modulinį** mokymąsi.

~~3. Mokinys, be privalomųjų mokomųjų dalykų, jų skirtingų programų (kursų), gali mokytis mokyklos siūlomų pasirenkamųjų dalykų.~~

4. **3.** Neformaliojo švietimo programas ir savišvietą asmuo renkasi laisvai.

~~28~~ **27** straipsnis. Švietimo teikėjų tinklas

1. Švietimo teikėjų tinklo paskirtis – užtikrinti visiems Lietuvos Respublikos piliečiams ir užsieniečiams, turintiems teisę nuolat gyventi ar laikinai apsigyventi Lietuvos Respublikoje, privalomojo ir visuotinio švietimo prieinamumą, jo įvairovę, galimybes mokytis visą gyvenimą.

2. Švietimo teikėjų tinklą sudaro valstybinės, savivaldybių ir nevalstybinės bendrojo lavinimo **mokyklos**, profesinio mokymo **įstaigos**, ~~aukštesniųjų ir aukštojo mokslo studijų~~ **aukštosios** mokyklos, laisvieji mokytojai, kiti švietimo teikėjai.

3. Švietimo teikėjų tinklas kuriamas:

1) plėtojant švietimo programų bei švietimo įvairovę;

2) koordinuojant teikiamas švietimo programas;

3) steigiant, reorganizuojant, likviduojant ir pertvarkant **mokyklas švietimo įstaigas bei atliekant jų struktūrinius pertvarkymus.**

4. Švietimo ir mokslo ministras kartu su savivaldybėmis ir apskričių viršininkais laiduoja ~~optimalų~~ **užtikrina pakankamą šalies valstybinių ir savivaldybių** profesinio mokymo ir suaugusiųjų švietimo teikėjų **įstaigų** tinklą, Vyriausybė – ~~aukštojo mokslo studijų~~ **teikėjų aukštųjų mokyklų** tinklą.

5. Apskritis viršininkas **užtikrina bendrojo lavinimo mokyklą, skirtą specialiųjų poreikių mokiniams, kuriose ugdomi kelių savivaldybių teritorijoje gyvenantys specialiųjų poreikių mokiniai, tinklą.** ~~užtikrina, kad apskrities teritorijoje būtų pakankamai specialiųjų ir bendrojo lavinimo mokyklų, kurių aplinka pritaikyta specialiųjų poreikių asmenų ugdymosi ir mokymosi poreikiams tenkinti.~~

6. Savivaldybė privalo turėti ~~pakankamą~~ **optimalų** pradinio, pagrindinio, vidurinio ir neformaliojo **vaikų ir suaugusiųjų** švietimo programų teikėjų tinklą, užtikrinantį asmenų ~~ugdymąsi ir jų~~ teisę mokytis valstybine kalba, bei pagalbą mokiniui, mokytojui ir mokyklai teikiančių įstaigų tinklą.

7. Vietovėse, kuriose tradiciškai gausiai gyvena tautinė mažuma, ir jeigu bendruomenė prašo, savivaldybė laiduoja mokymąsi tautinės mažumos **kalbos arba tautinės mažumos kalba**.

~~8. Savivaldybė inicijuoja vietos poreikius atitinkančio profesinio mokymo ir suaugusiųjų švietimo teikėjų tinklo formavimą.~~

9. **8. Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo tvarką tvirtina Vyriausybė. Švietimo ir mokslo ministerija, apskričių viršininkai, savivaldybės, vadovaudamiesi Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo tvarka, rengia ir tvirtina savo įsteigtų mokyklų tinklo pertvarkos bendruosius planus.**

~~29 28~~ straipsnis. Priėmimas į mokyklą, perėjimas **ir perkėlimas** į kitą mokyklą ir pašalinimas iš mokyklos

1. Asmuo turi teisę rinktis valstybinę, savivaldybės ar nevalstybinę mokyklą ir ją keisti.

2. Priėmimo į valstybinę ir savivaldybės bendrojo lavinimo **mokyklą** ir ~~profesinę mokyklą~~ **valstybinę ir savivaldybės profesinio mokymo įstaigą** tvarką nustato steigėjas **(dalyvių susirinkimas (savininkas))**, remdamasis švietimo ir mokslo ministro patvirtintais bendraisiais priėmimo ~~kriterijais~~ **reikalavimais**.

3. Į valstybinę ir savivaldybės bendrojo lavinimo mokyklą pirmumo teise priimamas asmuo, gyvenantis mokyklos steigėjo **(dalyvių susirinkimo (savininko))** tai mokyklai priskirtoje aptarnavimo teritorijoje. Tėvų (globėjų, rūpintojų) ir vaiko pageidavimu vaikas gali būti priimtas į kitą bendrojo lavinimo mokyklą tuo atveju, jeigu joje yra laisvų vietų.

4. Į valstybinę ir savivaldybės bendrojo lavinimo mokyklą, skirtą specialiųjų poreikių mokiniams ugdyti, priimami asmenys, turintys didelių ir labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių.

~~4. 5. Priėmimo į nevalstybinę mokyklą, vykdančią formaliojo švietimo programas, tvarką nustato steigėjas dalyvių susirinkimas (savininkas), remdamasis šio Įstatymo nustatytais priėmimo į atitinkamas programas reikalavimais.~~

5. **6. Priėmimo į neformaliojo vaikų švietimo programas vykdančią mokyklą tvarką nustato steigėjas (dalyvių susirinkimas (savininkas)).**

~~6. 7. Priėmimo į aukštąją mokyklą sąlygas nustato aukštoji mokykla. Valstybinė aukštoji mokykla priėmimo sąlygas ir taisykles suderina su švietimo ir mokslo ministru Vyriausybės nustatyta tvarka. Priėmimą į aukštąsias mokyklas reglamentuoja Mokslo ir studijų įstatymas.~~

~~7. 8. Asmenų priėmimą į specialiojo ugdymo, profesinio mokymo ir neformaliojo suaugusiųjų švietimo programas vykdančias mokyklas reglamentuoja Specialiojo ugdymo, Profesinio mokymo ir Neformaliojo suaugusiųjų švietimo įstatymai.~~

~~8. 9. Vaikas iki 16 metų negali nutraukti mokymosi pagal privalomojo švietimo programas.~~

9. **10. Mokykla, dėl objektyvių priežasčių negalinti užtikrinti mokiniui, besimokančiam pagal privalomojo švietimo programas, psichologinės, specialiosios pedagoginės, specialiosios ar socialinės pedagoginės pagalbos, suderinusi su jo tėvais (globėjais, rūpintojais), pedagogine psichologine bei vaikų teisių apsaugos tarnyba, siūlo jam mokytis kitoje mokykloje.**

~~10. Mokinys, kuris mokosi pagal privalomojo švietimo programas, jei jo elgesys kelia realią ir akivaizdžią grėsmę mokyklos bendruomenės narių saugumui, suderinus su vaikų teisių apsaugos tarnyba gali būti pašalintas iš valstybinės ar savivaldybės bendrojo lavinimo mokyklos. Mokyklos vadovas kartu su mokyklos steigėju arba bendru steigėjų susitarimu, jo tėvams (globėjams, rūpintojams) dalyvaujant, mokiniį perkelia į kitą mokyklą. Apie mokinio pašalinimą ir perkėlimą mokykla informuoja jo gyvenamosios vietos savivaldybę.~~

11. Mokinys Vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymo nustatytais pagrindais ir tvarka gali būti perkeltas į kitą mokyklą.

~~30~~ **29** straipsnis. Teisė mokytis valstybine ir gimtąja kalba

1. Kiekvienam Lietuvos Respublikos piliečiui ir užsieniečiui, turinčiam teisę nuolat gyventi ar laikinai apsigyventi Lietuvos Respublikoje, garantuojamas mokymas valstybine ~~lietuvių~~ kalba ir valstybinės ~~lietuvių~~ kalbos mokymasis.

2. Bendrojo lavinimo ir neformaliojo švietimo mokykloje, kurios veiklos nuostatuose, atsižvelgiant į tėvų (**globėjų, rūpintojų**) bei mokinių pageidavimą, įteisintas mokymas tautinės mažumos kalba bei tautinės mažumos kultūros puoselėjimas, ugdymo procesas vykdomas arba kai kurie dalykai mokomi tautinės mažumos kalba. Šiose mokyklose valstybinės lietuvių kalbos dalykas yra sudėtinė ugdymo programos dalis. Tokiose mokyklose:

1) pradinio ir ~~pagrindinio~~ ugdymo programa vykdoma tautinės mažumos kalba, o tėvų (**globėjų, rūpintojų**) pageidavimu pasirinktų ugdymo programos dalykų gali būti mokoma valstybine ~~lietuvių~~ kalba;

2) pagrindinio ugdymo programa vykdoma dvikalbio ugdymo būdu: tautinės mažumos kalba ir valstybine kalba. Švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka organizuojamas ne mažiau kaip 2 dalykų mokymas valstybine kalba;

~~2) 3) vidurinio ugdymo programa vykdoma dvikalbio ugdymo būdu: tautinės mažumos kalba ir valstybine kalba. Mokinių pasirinktų ugdymo programos dalykų gali būti mokoma valstybine lietuvių kalba. Švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka organizuojamas ne mažiau kaip 3 dalykų mokymas valstybine kalba;~~

3. Valstybinė, savivaldybės ikimokyklinio ugdymo ir bendrojo lavinimo mokykla sudaro sąlygas tautinėms mažumoms priklausantiems mokiniams papildomai mokytis gimtosios kalbos, jeigu yra realus poreikis, yra tos kalbos specialistas ir ugdymo procesas vykdomas kita mokomąja kalba.

4. Tautinei mažumai priklausantis asmuo gimtosios kalbos gali mokytis neformaliojo švietimo programas vykdančioje mokykloje ar pas kitą švietimo teikėją.

5. Asmens, turinčio teisę nuolat gyventi ar laikinai apsigyventi Lietuvos Respublikoje, vaikams sudaromos sąlygos mokytis valstybinės ~~lietuvių~~ kalbos, valstybine ~~lietuvių~~ kalba ir esant galimybei mokytis jų gimtosios kalbos.

6. Kurčiamajam ikimokyklinio ir bendrojo lavinimo mokyklose, skirtose specialiųjų poreikių mokiniams, sudaromos sąlygos mokytis gimtosios (gestų) kalbos.

~~6-7. Visos bendrąjį lavinimą teikiančios mokyklos turi užtikrinti valstybinės lietuvių kalbos mokėjimą mokymą pagal Švietimo ir mokslo ministerijos nustatytą standartą švietimo ir mokslo ministro patvirtintas bendrąsias programas.~~

~~31~~ **30** straipsnis. Teisė mokytis tikybos

1. Tikyba yra pasirenkama dorinio ugdymo dalis. Dorinis ugdymas yra pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo dalis. Tėvų (**globėjų, rūpintojų**) pageidavimu tikybos dalykas gali būti įtrauktas į jų vaikų ikimokyklinį ugdymą. Gali būti vykdomas religinis neformalusis švietimas bei savišvieta.

2. Pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas vykdančios mokyklos mokinys, sulaukęs 14 metų, turi teisę rinktis vieną iš privalomojo dorinio ugdymo dalykų: tradicinės religinės bendruomenės ar bendrijos tikyba arba etika.

3. Jaunesniam negu 14 metų mokiniui tradicinės religinės bendruomenės ar bendrijos tikybos arba etikos dalyką parenka tėvai (**globėjai, rūpintojai**), valstybės globojamam mokiniui jo šeimoje ar giminėje išpažįstamos tradicinės religinės bendruomenės ar bendrijos tikyba arba etika parenka ~~mokykla~~ **vaiką globojanti institucija**.

4. Tikybos mokymo formaliojo švietimo mokykloje (išskyrus ~~aukštojo mokslo studijų aukštąją~~ mokyklą) programą rengia atitinkama tradicinė religinė bendruomenė ar bendrija, pagal kompetenciją ją įvertina ir tvirtina jos vadovybė bei švietimo ir mokslo ministras.

5. Tikybos mokyti pagal formaliojo švietimo programas (išskyrus aukštojo mokslo studijų) gali asmuo, įgijęs aukštąjį arba aukštesnįjį išsilavinimą bei pedagogo kvalifikaciją arba turintis tam reikalingą specialųjį pasirengimą. Toks asmuo privalo turėti tradicinės religinės bendruomenės ar bendrijos vadovybės nustatyta tvarka išduotą leidimą (siuntimą) mokyti tikybos.

6. Mokykla, negalinti užtikrinti mokinių ar jų tėvų (globėjų, rūpintojų) pageidaujamos tradicinės religinės bendruomenės ar bendrijos tikybos mokymo, įskaito mokiniui tikybos mokymą sekmadieninėje mokykloje ar kitoje tikybos mokymo grupėje pagal šio straipsnio 4 ir 5 dalyse nustatytus reikalavimus.

7. Tikybai mokyti ir tikybos programą papildantiems bei mokinių saviraiškos poreikius tenkinantiems šios programos moduliams vykdyti sudaromos tokios pat sąlygos kaip ir kitiems mokomiesiems pasirenkamiesiems dalykams mokyti bei jų programas papildantiems ir mokinių saviraiškos poreikius tenkinantiems šių programų moduliams vykdyti.

~~32~~ 31 straipsnis. Švietimo prieinamumas dirbantiems asmenims

1. Darbdavys sudaro sąlygas dirbančiam asmeniui mokytis įstatymų ir kitų teisės ~~norminių~~ aktų nustatyta tvarka.

2. ~~Profesinė, aukštesnioji ir aukštoji mokykla~~ **Švietimo teikėjai** sudaro sąlygas dirbančiam asmeniui mokytis **įvairiomis formomis**. ~~įvairiais būdais, tarp jų ir nuotoliniu būdu.~~

~~33~~ 32 straipsnis. Švietimo prieinamumas socialinę atskirtį patiriantiems asmenims

1. Socialinę atskirtį patiriantiems skurdžiai gyvenančių šeimų, ~~beglobiams~~, pabėgėlių, nesimokantiems mokykloje vaikams, bedarbiams, asmenims, grįžusiems iš įkalinimo įstaigų, besigydantiems nuo alkoholizmo ir narkomanijos ir prie visuomenės nepritampantiems asmenims švietimo prieinamumas užtikrinamas teikiant jiems socialines paslaugas ir ~~pedagoginę~~ **švietimo** pagalbą.

2. Tikslines socialines ir švietimo programas vykdo Vyriausybė ir savivaldybės tiesiogiai arba per mokyklas. Šias programas gali rengti ir vykdyti nevyriausybinės organizacijos bei kiti juridiniai ir fiziniai asmenys.

3. ~~Vyriausybė ir savivaldybės~~ **Valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos**, remdamosi Gyventojų **ir Mokinių registrų duomenimis** registre ~~ir mokinių duomenų bazėmis~~, nustato mokyklų nelankančių vaikų skaičių ir jų ugdymosi poreikius, kartu su mokyklomis vykdo tikslines šių vaikų įtraukimo į ~~švietimo veiklą~~ **švietimą** programas.

~~34~~ 33 straipsnis. Švietimo prieinamumas specialiųjų poreikių ~~asmenims~~ **mokiniams**

1. Specialiųjų poreikių ~~vaikui~~ **mokiniui** jo tėvų (globėjų, rūpintojų) pageidavimu sudaromos sąlygos ugdytis arčiau jų gyvenamosios vietos esančioje ikimokyklinio ugdymo, ~~ir bendrojo lavinimo mokykloje~~, **profesinio mokymo įstaigoje**. ~~visiškos, dalinės integracijos forma arba specialiojo ugdymo programą vykdančioje mokykloje. Vaiko specialiuosius ugdymosi poreikius įvertina, ugdymo formą siūlo mokyklos specialiojo ugdymo komisija arba pedagoginė-psichologinė tarnyba. Mokyklą vaikui rekomenduoja pedagoginė-psichologinė tarnyba,~~ **įvertinusi vaiko specialiuosius ugdymosi poreikius**.

2. ~~Profesinė, aukštesnioji, aukštoji mokykla~~ nustato papildomą lengvatinę specialiųjų poreikių asmenų priėmimo į šias mokyklas tvarką.

~~3.~~ **2.** Specialiųjų poreikių ~~asmeniui~~ **mokiniui** švietimo prieinamumas užtikrinamas pritaikant mokyklos aplinką, teikiant psichologinę, specialiąją pedagoginę ir specialiąją pagalbą, aprūpinant ugdymui skirta kompensacine technika **skirtomis techninės pagalbos priemonėmis mokykloje švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka** ir specialiosiomis mokymo priemonėmis, kitais įstatymų nustatytais būdais.

35 34 straipsnis. Švietimo prieinamumas riboto mobilumo asmenims

1. Vaikui, dėl ligos ar patologinės būklės negalinčiam mokytis bendrojo lavinimo mokykloje, sveikatos apsaugos bei švietimo ir mokslo ministrų nustatyta tvarka sudaromos sąlygos mokytis ~~gydymo~~ **stacionarinėje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje**, namuose, savarankiškai mokytis ir laikyti egzaminus. **Mokinių mokymo stacionarinėje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje tvarką ir mokinių mokymo namuose organizavimo tvarką nustato švietimo ir mokslo ministras kartu su sveikatos apsaugos ministru, savarankiško mokymosi tvarką nustato švietimo ir mokslo ministras.**

2. **Socialinės rizikos vaikams, esantiems vaikų psichologinės socialinės reabilitacijos įstaigose, sudaromos sąlygos mokytis švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka, suderinta su socialinės apsaugos ir darbo ministru.**

~~2.~~ 3. Asmeniui, kuriam laikinai atimta ar apribota laisvė, Vyriausybės ~~arba jos įgaliotos institucijos~~ nustatyta tvarka sudaromos sąlygos mokytis jo perauklėjimo ar bausmės atlikimo vietose, kad šis asmuo galėtų įgyti pradinį, pagrindinį ir vidurinį išsilavinimą, kvalifikaciją, savarankiškai lavintis.

3. 4. Privalomosios krašto apsaugos tarnybos kariui privalomosios tarnybos metu sudaromos sąlygos mokytis pagal bendrojo lavinimo ~~mokyklos~~ programų modulius, dalyvauti neformaliojo švietimo programose ~~švietimo ir mokslo bei krašto apsaugos ministrų nustatyta tvarka~~ bei savišvietoje.

36 35 straipsnis. Vežiojimas, apgyvendinimas, maitinimas

1. ~~Mokinys į atitinkamą ugdymo programą vykdančią mokyklą mokinio pažymėjime nurodytu maršrutu pavežamas visuomeniniu transportu Transporto lengvatų įstatymo nustatyta atstuma. Toliau kaip 3 kilometrai nuo mokyklos gyvenantys kaimo bendrojo lavinimo mokyklų priešmokyklinio ugdymo grupių ir 1-8 klasių mokiniai privalo būti vežiojami į artimiausią atitinkamą savivaldybės ar kito steigėjo mokyklą mokykliniais autobusais ar kitu transportu. Mokinių vežiojimu į mokyklą ir atgal rūpinasi savivaldybė, kurios teritorijoje jis gyvena. Mokinys į atitinkamą ugdymo programą vykdančią mokyklą vežamas mokykliniu autobusu, visuomeniniu transportu Transporto lengvatų įstatymo nustatyta tvarka mokinio pažymėjime nurodytu maršrutu arba kitu transportu. Į mokyklą ir atgal privalo būti vežiojami kaimuose, miesteliuose toliau kaip 3 kilometrai nuo mokyklos gyvenantys mokiniai, besimokantys pagal priešmokyklinio ir bendrojo lavinimo programas. Priešmokyklinio ugdymo ir 1-8 klasių mokiniai vežami į artimiausią atitinkamą ugdymo programą vykdančią mokyklą.~~

2. Specialiųjų poreikių ~~asmenų~~ **mokinių iki 21 metų**, kurie nepajėgia (negali savarankiškai vaikščioti, dėl didelių sutrikimų yra nesaugūs gatvėje) patys atvykti į bendrojo lavinimo mokyklą, vežiojimą **į mokyklą ir atgal** organizuoja mokyklos steigėjas (**dalyvių susirinkimas (savininkas)) savo nustatyta tvarka.**

3. ~~Aukštesniųjų ir Aukštųjų mokyklų dieninių skyrių~~ studentai, profesinio mokymo **įstaigų** ir neformaliojo vaikų švietimo mokyklų mokiniai į mokyklą pavežami vietinio (miesto) ir (ar) tolimojo susisiekimo transportu.

4. Dieninių bendrojo lavinimo, ~~profesinių~~ neformaliojo vaikų švietimo mokyklų, **profesinio mokymo įstaigų** mokiniams, aukštųjų ~~ir aukštesniųjų~~ mokyklų dieninių skyrių studentams kelionės iki (iš) mokyklos lengvatos suteikiamos ir išlaidos kompensuojamos Transporto lengvatų įstatymo nustatyta tvarka.

5. Mokinys, priimtas mokytis į bendrojo lavinimo mokyklą iš mokyklos steigėjo (**dalyvių susirinkimo (savininko))** nepriskirtos tai mokyklai aptarnavimo teritorijos, jo tėvų (globėjų, rūpintojų) pageidavimu apgyvendinamas bendrabutyje. Priėmimo į mokyklos bendrabutį tvarką nustato mokyklos steigėjas (**dalyvių susirinkimas (savininkas))**.

6. Mokinys (išskyrus našlaitį ir likusį be tėvų (globėjų, rūpintojų) globos) už gyvenimą ~~profesinės~~ **profesinio mokymo įstaigos**, ~~aukštesniosios~~ bei aukštosios mokyklos bendrabutyje moka iš dalies. Užmokesčio dydį ir lengvatas, atsižvelgus į tėvų (globėjų,

rūpintojų) ir mokinio socialinę padėtį, už gyvenimą profesinės ir aukštesniosios mokyklos bendrabutyje nustato steigėjas mokykla, aukštosios mokyklos bendrabutyje – aukštoji mokykla. Mokesčiai skiriami dalinėms bendrabučio išlaikymo išlaidoms padengti.

7. Mokinių gyvenimo valstybinės ir savivaldybės bendrojo lavinimo mokyklos (biudžetinės įstaigos) bendrabutyje išlaidas apmoka mokyklos steigėjas. Tėvai (globėjai, rūpintojai) už jų maitinimą moka Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka.

8. Ikimokyklinio ugdymo, bendrojo lavinimo mokyklose, pirminio profesinio mokymo mokykloje įstaigose, vykdančiose pirminį profesinį mokymą, mokinių maitinimas organizuojamas mokinių maitinimas pagal sveikatos apsaugos ministro nustatytus reikalavimus.

9. Mokiniai maitinami nemokamai teisės aktų nustatyta tvarka.

10. Už vaikų ir mokinių maitinimo organizavimą ikimokyklinio ugdymo ir bendrojo lavinimo mokykloje atsako mokyklos steigėjas (dalyvių susirinkimas (savininkas)) ir mokyklos vadovas, profesinėje mokykloje profesinio mokymo įstaigoje, vykdančioje pirminį profesinį mokymą, – mokyklos vadovas.

37-36 straipsnis. Švietimo kokybė

1. Už švietimo kokybę atsako švietimo teikėjas. Formaliojo ir iš dalies neformaliojo švietimo kokybę užtikrina valstybė.

2. Vyriausybė ar jos įgaliota institucija nustato:

1) bendruosius formaliojo švietimo programų, pedagogų kvalifikacijos reikalavimus, bendruosius iš valstybės ir savivaldybių biudžetų finansuojamų neformaliojo švietimo programų kriterijus, prižiūri, kaip jų laikomasi;

2) licencijų išdavimo kriterijus ir tvarką, prižiūri, kaip vykdomos licencijavimo sąlygos;

3) formaliojo švietimo teikiamo išsilavinimo ir kvalifikacijų standartus, kompetencijų įvertinimo, išsilavinimo ir kvalifikacijų įgijimo bei įteisinimo tvarką;

2 dalis papildoma 4 punktu nuo 2008 m. sausio 1 d.:

4) švietimo teikėjų vadybinės ir pedagoginės veiklos vidinio ir išorinio vertinimo tvarką.

3. Pagal kompetenciją švietimo programas formuoja ir jų kokybę laiduoja valstybė, mokyklos steigėjas ir švietimo teikėjas.

4 dalies redakcija nuo 2008 m. sausio 1 d.:

4. Švietimo ir mokslo ministras tvirtina priešmokyklinio ugdymo ir bendrojo lavinimo bendrąsias, netradicinio ugdymo, neuniversitetinių studijų programas, nustato ikimokyklinio ir neformaliojo vaikų švietimo programų kriterijus, tvirtina bendrojo lavinimo mokyklų bendruosius ugdymo planus, pradinio, pagrindinio, vidurinio išsilavinimo standartus, studijų krypčių reglamentus, pedagogų rengimo reglamentą, brandos egzaminų programas, jų organizavimo ir vykdymo tvarką. Ministras, remdamasis švietimo kokybės tyrimų išvadomis, užtikrina formaliojo švietimo programų atnaujinimą, naujų programų įvedimą, skirtingų lygmenų programų sąveiką ir dermę.

5. Mokyklos steigėjas pritaria jo finansuojamos mokyklos vykdomos formaliojo švietimo programos pasirenkamosios dalies variantams, neformaliojo švietimo programoms. Apskrities viršininkas, savivaldybės taryba užtikrina, kad jų įsteigtų mokyklų vykdomų švietimo programų pasiūla atitiktų vietos bendruomenės (regiono) poreikius.

6. Mokykla:

1) konkretina ir individualizuoja formaliojo švietimo programas;

2) inicijuoja švietimo programų pasirenkamųjų dalių variantus;

3) sudaro formaliojo švietimo programas papildančius bei mokinių saviraiškos poreikius tenkinančius šių programų modulius;

4) sudaro neformaliojo švietimo programas;

5) pasirenka programų turinio perteikimo būdus;

6) laiduoja programos turinio lankstumą ir variantiškumą, programos turinio ir jo perteikimo būdų dermę, individualizuotos programos ir mokinių poreikių bei gebėjimų, vykdomų programų ir valstybės nustatytų išsilavinimo bei kvalifikacijų standartų atitikimą.

7. Švietimo programos kokybės tobulinimą gali inicijuoti fiziniai ir juridiniai asmenys, kreipdamiesi į švietimo programas formuojančius asmenis ar atitinkamo lygio įstaigas.

1. Pagal kompetenciją švietimo kokybę laiduoja valstybė, mokyklos steigėjas ir švietimo teikėjas.

2. Šio įstatymo 51 straipsnyje nurodytos švietimo valdymo institucijos teisinėmis, organizacinėmis ir ekonominėmis priemonėmis užtikrina švietimo atitiktį mokinio ir visuomenės poreikiams.

3. Švietimo kokybei užtikrinti ir gerinti vykdoma švietimo priežiūra, mokyklos veiklos kokybės vidinis ir išorinis vertinimas, švietimo stebėseną ir mokymosi pasiekimų vertinimas.

4. Švietimo teikėjas vykdo veiklos kokybės vidinį vertinimą ir atsako už teikiamo švietimo kokybę.

5. Švietimo kokybės tobulinimą gali inicijuoti fiziniai ir juridiniai asmenys, jų asociacijos, kreipdamiesi į švietimo programas formuojančius asmenis ar atitinkamo lygio institucijas.

38 37 straipsnis. Mokymosi pasiekimų vertinimas

1. Mokymosi pasiekimų vertinimo paskirtis – padėti mokiniui **mokytis, planuoti ir koreguoti mokymo ir mokymosi procesą, įvertinti pasiekimus** mokymosi pažangą ir nustatyti jo pasiekimus ir, palyginus su valstybiniais išsilavinimo ar (ir) kvalifikacijų standartais, padėti priimti sprendimus dėl tolesnio mokymosi ar veiklos.

2. Mokymosi pasiekimus vertina mokytojas, švietimo teikėjas, mokyklos steigėjas (valstybinės mokyklos – biudžetinės įstaigos), savivaldybės vykdomoji institucija ar jos įgaliotas asmuo (savivaldybės mokyklos – biudžetinės įstaigos), dalyvių susirinkimas (savininkas) (kitų mokyklų), Švietimo ir mokslo ministerija ir jos įgaliotos institucijos.

3. Formaliojo švietimo (išskyrus aukštojo mokslo **studijų**) programose dalyvaujančių mokinių mokymosi **pasiekimai pasiekimų vertinami vertinimą ir vertinimo rezultatai rezultatų panaudojami** panaudojimą reglamentuoja švietimo ir mokslo ministro **nustatyta tvarka patvirtinti atitinkami nuostatai. Mokymosi pasiekimų vertinimas specialiųjų poreikių mokiniams gali būti pritaikomas atsižvelgiant į įgimtus ar įgytus sutrikimus.**

4. Švietimo ir mokslo ministro įgaliotos institucijos ir savivaldybių vykdomosios institucijos organizuoja **egzaminus, mokymosi pasiekimų patikrinimus (egzaminus, įskaitas ir kitus mokymosi pasiekimų patikrinimo būdus) pagal švietimo ir mokslo ministro patvirtintas mokymosi pasiekimų patikrinimų programas ir mokymosi pasiekimų patikrinimų organizavimo ir vykdymo tvarkas, mokinių pasiekimų tyrimus, ir užsako kitus pasiekimų vertinimo būdus.**

5. Aukštųjų mokyklų studentų mokymosi pasiekimai vertinami Aukštojo Mokslo ir studijų įstatymo nustatyta tvarka.

39 38 straipsnis. Mokymosi pasiekimų įteisinimas

1. Asmens formaliojo, neformaliojo ar savišvietos būdu įgyti mokymosi pasiekimai įteisinami įstatymų nustatyta tvarka išduotu dokumentu (pažymėjimu, brandos atestatu, diplomu), kurio turinį, formą ir išdavimo tvarką nustato Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.

1. Mokymosi pasiekimus įteisinančių dokumentų, patvirtinančių bendrojo lavinimo programų baigimą ir išsilavinimo įgijimą, turinį, formą ir išdavimo tvarką nustato švietimo ir mokslo ministras.

2. Mokymosi pasiekimų dokumentai išduodami:

1) pagrindinio išsilavinimo pažymėjimas – išėjus pagrindinio ugdymo programą;
 2) brandos atestatas – išėjus vidurinio ugdymo programą ir išlaikius brandos egzaminus;

3) aukštesniojo mokslo diplomas – išėjus aukštesniųjų studijų programą ir apgynus baigiamąjį darbą (projekta) ir (ar) išlaikius baigiamuosius egzaminus.

2. Mokymosi pagal bendrojo lavinimo programas pasiekimų įteisinimo dokumentai išduodami:

1) pradinio išsilavinimo pažymėjimas – įgijusiam pradinį išsilavinimą;

2) pagrindinio išsilavinimo pažymėjimas – įgijusiam pagrindinį išsilavinimą;

3) brandos atestatas – įgijusiam vidurinį išsilavinimą;

4) pažymėjimas – baigusiam tarptautinio bakalaureato programą;

5) mokymosi pasiekimų pažymėjimas – neįgijusiam pradinio, pagrindinio ar vidurinio išsilavinimo.

3. Mokymosi pasiekimus įteisinančių dokumentų, liudijančių profesinio mokymosi ar studijų programų baigimą, aukštojo išsilavinimo, kvalifikacijos, kvalifikacinio laipsnio ir mokslo laipsnio suteikimą, turinį, formą ir išdavimo tvarką reglamentuoja Profesinio mokymo įstatymas ir Aukštojo mokslo įstatymas.

3. Mokymosi pasiekimus įteisinančių dokumentų, patvirtinančių profesinio mokymo programų ar aukštojo mokslo studijų programų baigimą, aukštojo išsilavinimo, kvalifikacinio laipsnio, mokslo laipsnio ir kvalifikacijos suteikimą, išdavimą reglamentuoja Profesinio mokymo įstatymas ir Mokslo ir studijų įstatymas.

4. ~~Mokiniui, išėjusiam pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo programos dalį (modulį), specialiąją programą ar neišlaikiusiam brandos egzaminų, išduodamas mokymosi pasiekimų pažymėjimas.~~

5. 4. Asmeniui, išėjusiam **baigusiam** neformaliojo švietimo ar savišvietos programą, gali būti išduotas pažymėjimas.

6. 5. Užsienyje įgyto išsilavinimo **Išsilavinimo, įgyto mokantis nelietuvių kalba pagal užsienio valstybių bei tarptautinių organizacijų programas**, pripažinimą Lietuvoje įgytam išsilavinimui bei Lietuvoje įgyto išsilavinimo patvirtinimą vykstantiems į užsienį reglamentuoja Lietuvos Respublikos teisės aktai ir tarptautinės sutartys.

40 39 straipsnis. Materialinis švietimo aprūpinimas ir mokymosi krūvis

1. Mokymosi aplinka mokykloje bei mokinių mokymosi krūvis turi atitikti higienos normas ir teisės ~~norminių~~ aktų nustatytus mokinių saugos bei sveikatos reikalavimus ir laiduoti švietimo programų vykdymą.

2. Ikimokyklinio, **priešmokyklinio** ugdymo, bendrojo lavinimo ~~programas teikiančios programoms įgyvendinti reikalinga mokyklos materialioji mokymosi~~ aplinka kuriama vadovaujantis švietimo ir mokslo ministro patvirtintais ~~Švietimo aprūpinimo standartais kriterijais~~.

3. Švietimo ir mokslo ministras patvirtina pagal bendrojo lavinimo, profesinio mokymo ir aukštesniųjų studijų programas privalomų vadovėlių, mokymo priemonių bei mokyklinės įrangos tinkamumą naudoti, **tvirtina bendrojo lavinimo dalykų vadovėlių ir mokymo priemonių vertinimo ir aprūpinimo jais tvarką**, nustatyta tvarka derina sveikatos apsaugos ministro tvirtinamas mokyklų higienos normas.

KETVIRTASIS SKIRSNIS

MOKYKLŲ, PAGALBOS ĮSTAIGŲ STEIGIMAS, VEIKLA, PABAIGA IR PERTVARKYMAS

41 40 straipsnis. Mokyklų rūšys, grupės ir tipai

1. Mokyklos skirstomos į šias grupes:

1) bendrojo lavinimo mokyklų;

- 2) profesinių mokyklų;
 - 3) (neteko galios **nuo 2007-08-01**)
 - 4) aukštųjų mokyklų;
 - 5) neformaliojo švietimo mokyklų.
2. Formaliojo švietimo mokyklos tipas nustatomas pagal jos pagrindinę veiklą sąlygojančią aukščiausio lygmens formaliojo švietimo programą.
3. Formaliojo švietimo mokykla jos steigėjo sprendimu ir šio Įstatymo 42 ir 43 straipsnių nustatyta tvarka, be jos pagrindinę veiklą sąlygojančios formaliojo švietimo programos, gali vykdyti neformaliojo švietimo ir kitas formaliojo švietimo programas arba jų modulius.
4. Bendrojo lavinimo mokyklų tipai yra: pradinė, pagrindinė ir vidurinė mokykla.
 5. Pradinės mokyklos tipui priskiriama:
 - 1) pradinė mokykla (pradinio ugdymo programa);
 - 2) mokykla-darželis (pradinio ugdymo programa).
 6. Pagrindinės mokyklos tipui priskiriama:
 - 1) pagrindinė mokykla (pagrindinio ugdymo programa; pagrindinio ir pradinio ugdymo programos; atskirais atvejais — pagrindinio ugdymo programos I dalis ir pradinio ugdymo programa; pagrindinio ugdymo programos I dalis);
 - 2) jaunimo mokykla (pagrindinio ugdymo programa);
 - 3) vaikų socializacijos centras (vidurinio, pagrindinio, pradinio ugdymo ir (ar) pirminio profesinio mokymo programos);
 - 4) ligoninės mokykla (pagrindinio ir pradinio ugdymo programos);
 - 5) (neteko galios **nuo 2008-01-01**)
 7. Vidurinės mokyklos tipui priskiriama:
 - 1) vidurinė mokykla (vidurinio ugdymo programa; vidurinio ugdymo programa ir pagrindinio ugdymo programos II dalis; vidurinio ir pagrindinio ugdymo programos; vidurinio, pagrindinio ir pradinio ugdymo programos);
 - 2) gimnazija (akredituota vidurinio ugdymo programa; akredituota vidurinio ugdymo programa ir pagrindinio ugdymo programos II dalis; tarptautinio bakalaureato programa; akredituota vidurinio ugdymo programa ir pagrindinio ugdymo programos II dalis; atskirais atvejais — akredituota vidurinio ugdymo ir pagrindinio ugdymo programos; akredituota vidurinio ugdymo, pagrindinio ir pradinio ugdymo programos);
 - 3) menų gimnazija (akredituota vidurinio ir muzikinio ugdymo programa, pagrindinio ir muzikinio, pradinio ir muzikinio ugdymo programos; akredituota vidurinio ir dailės ugdymo programa, pagrindinio ir dailės, pradinio ir dailės ugdymo programos);
 - 4) konservatorija (akredituota vidurinio ir muzikinio ugdymo programa, pagrindinio ugdymo programos II dalis ir muzikinio ugdymo programa);
 - 5) nacionalinė menų mokykla (akredituota vidurinio ir meninio ugdymo programa; pagrindinio ir meninio ugdymo programa, pradinio ir meninio ugdymo programa);
 - 6) suaugusiųjų mokykla (suaugusiųjų vidurinio, suaugusiųjų pagrindinio ir suaugusiųjų pradinio ugdymo programos; suaugusiųjų vidurinio ir suaugusiųjų pagrindinio ugdymo programos);
 - 7) specialioji mokykla (vidurinio, pagrindinio, pradinio ir specialiojo ugdymo programos);
 - 8) sanatorinė mokykla (vidurinio, pagrindinio ir pradinio ugdymo programos).
 8. Aukštųjų mokyklų tipus reglamentuoja Aukštojo mokslo įstatymas.
 9. Profesinės mokyklos į tipus neskirstomos.
 10. Neformaliojo švietimo mokyklos tipas nustatomas pagal jos vykdomą pagrindinę neformaliojo švietimo veiklą.
 11. Ikimokyklinio ugdymo mokyklos tipui priskiriamas lopšelis, lopšelis-darželis, darželis, specialiųjų poreikių vaikų ikimokykliniam ugdymui skirtas lopšelis, lopšelis-darželis ir darželis.

~~12. Neformaliojo vaikų švietimo mokyklos tipui priskiriama muzikos, dailės, meno, sporto mokykla, ugdymo centras, skirtas vaikų gebėjimams lavinti, moksleivių rūmai, kūrybos centras, klubas, šeštadieninė ir sekmadieninė tautinių mažumų mokykla ir pan.~~

~~13. Neformaliojo suaugusiųjų švietimo mokyklos tipui priskiriamas suaugusiųjų mokymo centras, liaudies aukštoji mokykla, mokytojų kvalifikacijos tobulinimo institucija, įvairūs kursai ir pan.~~

~~14. Mokyklų pavadinimų sudarymo ir rašymo taisyklės nustato Valstybinė lietuvių kalbos komisija.~~

1. Mokyklos skirstomos į šias rūšis:

- 1) formaliojo švietimo mokyklos;**
- 2) neformaliojo švietimo mokyklos.**

2. Formaliojo švietimo mokyklos skirstomos į šias grupes:

- 1) bendrojo lavinimo mokyklų;**
- 2) profesinio mokymo įstaigų;**
- 3) aukštųjų mokyklų.**

3. Bendrojo lavinimo mokyklų tipai yra: pradinė mokykla, progimnazija, pagrindinė mokykla, vidurinė mokykla ir gimnazija.

4. Pradinės mokyklos tipui priskiriamos mokyklos, vykdančios pradinio ugdymo programą.

5. Progimnazijos tipui priskiriamos mokyklos, vykdančios pagrindinio ugdymo programos pirmąją dalį ar pagrindinio ugdymo programos pirmąją dalį ir pradinio ugdymo programą ir atitinkančios Vyriausybės patvirtintoje mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo tvarkoje nustatytus kriterijus.

6. Pagrindinės mokyklos tipui priskiriamos mokyklos, vykdančios pagrindinio ugdymo programą ar pagrindinio ugdymo ir pradinio ugdymo programas.

7. Vidurinės mokyklos tipui priskiriamos mokyklos, vykdančios vidurinio ugdymo programą, ar vidurinio ir pagrindinio ugdymo programas, ar vidurinio, pagrindinio ir pradinio ugdymo programas.

8. Gimnazijos tipui priskiriamos mokyklos, vykdančios akredituotą vidurinio ugdymo programą ir pagrindinio ugdymo programos antrąją dalį. Atskiru atveju gimnazija gali vykdyti akredituotą vidurinio ugdymo programą ir pagrindinio ugdymo programą ar akredituotą vidurinio ugdymo programą, pagrindinio ugdymo programą ir pradinio ugdymo programą vadovaudamasi Vyriausybės patvirtinta mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo tvarka.

9. Vidurinės mokyklos ir gimnazijos tipams priskiriamos mokyklos šio Įstatymo 42 straipsnio nustatyta tvarka gali vykdyti profesinio mokymo programas steigėjo (dalyvių susirinkimo (savininko)) sprendimu.

10. Bendrojo lavinimo mokyklų paskirtį ir vykdomų ugdymo programų, priskiriamų pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo programoms, galimą įvairovę reglamentuoja Vyriausybės patvirtinta mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo tvarka.

11. Profesinio mokymo įstaigos į tipus neskirstomos.

12. Aukštųjų mokyklų tipus reglamentuoja Mokslo ir studijų įstatymas.

13. Neformaliojo švietimo mokyklos skirstomos į šias grupes:

- 1) ikimokyklinio ugdymo mokyklų;**
- 2) neformaliojo vaikų švietimo mokyklų;**
- 3) neformaliojo suaugusiųjų švietimo mokyklų.**

14. Ikimokyklinio ugdymo mokyklos į tipus neskirstomos.

15. Neformaliojo vaikų švietimo ir neformaliojo suaugusiųjų švietimo mokyklos į tipus neskirstomos.

16. Mokyklų pavadinimų sudarymo ir rašymo tvarką, suderinus su Valstybine lietuvių kalbos komisija, tvirtina švietimo ir mokslo ministras. Mokyklos pavadinime rūšį, grupę ar tipą nusakantis žodis gali būti nevartojamas.

42 41 straipsnis. Mokyklų ir pagalbos įstaigų steigimas

1. Mokyklas ir pagalbos mokiniui, mokytojui ir mokyklai įstaigas gali steigti:

1) Seimas – valstybinį universitetą Vyriausybės teikimu;

2) Vyriausybė – valstybinę kolegiją Švietimo ir mokslo ministerijos teikimu, **prireikus – švietimo įstaigas, kurių teisinė forma – viešoji įstaiga;**

3) Švietimo ir mokslo ministerija – profesinio mokymo **įstaigas, neformaliojo suaugusiųjų švietimo mokyklas, prireikus – bendrojo lavinimo mokyklas, skirtas visos šalies mokinių ugdymo(si) poreikiams tenkinti, vadovaudamasi Vyriausybės patvirtinta mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo tvarka ir gavusi finansų ministro raštišką sutikimą; neformaliojo suaugusiųjų švietimo mokyklas, prireikus – mokyklas, skirtas visos šalies mokinių ugdymo (si) poreikiams tenkinti (nacionalinę menų mokyklą, specialiąją mokyklą ir kt.), pagalbą mokiniui, mokytojui ir mokyklai teikiančias įstaigas, gavusi finansų ministro raštišką sutikimą;**

4) kitos ministerijos, Vyriausybės įstaigos, įstaigos prie ministerijų – profesinio mokymo **įstaigas, neformaliojo suaugusiųjų švietimo mokyklas vadovaudamasi Vyriausybės patvirtinta mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo tvarka ir gavusios švietimo ir mokslo ministro bei finansų ministro raštiškus sutikimus; neformaliojo suaugusiųjų švietimo mokyklas, gavusios švietimo ir mokslo ministro bei finansų ministro raštiškus sutikimus;**

5) apskrities viršininkas – specialiojo ugdymo, profesinio mokymo **įstaigas, neformaliojo suaugusiųjų švietimo mokyklas prireikus – bendrojo lavinimo mokyklas, pagalbą mokiniui, mokytojui ir mokyklai teikiančias įstaigas vadovaudamasis Vyriausybės patvirtinta mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo tvarka ir gavęs švietimo ir mokslo ministro ir finansų ministro raštiškus sutikimus; neformaliojo suaugusiųjų švietimo mokyklas, prireikus – pagalbą mokiniui, mokytojui ir mokyklai teikiančias įstaigas (išskyrus pedagogines psichologines tarnybas), gavęs švietimo ir mokslo ministro bei finansų ministro raštiškus sutikimus;**

6) savivaldybės taryba – ikimokyklinio ugdymo, kitas neformaliojo švietimo mokyklas – savarankiškai, o bendrojo lavinimo, specialiojo ugdymo, profesinio mokymo mokyklas, pagalbą mokiniui, mokytojui ir mokyklai teikiančias įstaigas – vadovaudamasi Vyriausybės nustatytais **švietimo pagalbos įstaigų steigimo, reorganizavimo, likvidavimo ir pertvarkymo kriterijais, o bendrojo lavinimo mokyklas, profesinio mokymo įstaigas, vadovaudamasi Vyriausybės patvirtinta mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo tvarka;**

7) kiti Lietuvos Respublikos juridiniai ir fiziniai asmenys bei kitų valstybių juridiniai ir fiziniai asmenys – bendrojo lavinimo mokyklas, profesinio mokymo **įstaigas vadovaudamiesi Vyriausybės patvirtinta mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo tvarka ir gavę švietimo ir mokslo ministro raštišką sutikimą ir specialiojo ugdymo, neformaliojo švietimo, profesinio mokymo mokyklas.**

2. Nevalstybinės aukštosios mokyklos steigiamos vadovaujantis **Aukštojo Mokslo ir studijų įstatymu.**

3. Mokyklos steigėjais gali būti keli fiziniai ir juridiniai asmenys, sudarę mokyklos steigimo sandorį.

43 42 straipsnis. Mokyklos veikla

1. **Valstybinė ir savivaldybės** mokykla yra viešasis juridinis asmuo, veikiantis kaip biudžetinė arba viešoji įstaiga. Ji savo veikloje vadovaujasi atitinkamai šiuo ir Biudžetinių

įstaigų arba Viešųjų įstaigų įstatymais. Nevalstybinė mokykla yra **viešasis arba privatusis** juridinis asmuo. Jo teisinę veiklos formą pasirenka steigėjas.

2. Mokykla savo veiklą pradeda įregistravus mokyklą juridinių asmenų registre Civilinio kodekso ir Juridinių asmenų registro nuostatų nustatyta tvarka.

3. Mokyklos veiklą, jos bendruomenės narių teises, pareigas ir atsakomybę reglamentuoja mokyklos nuostatai (statutas), mokyklos steigimo sandoris.

4. Valstybinės ir savivaldybės mokyklos nuostatai rengiami vadovaujantis švietimo ir mokslo ministro patvirtintais reikalavimais valstybinių ir savivaldybių mokyklų nuostatams.

5. Aukštosios mokyklos veiklą reglamentuoja jos statutas. Statutas rengiamas ir tvirtinamas Aukštojo Mokslo ir studijų įstatymo nustatyta tvarka.

6. Mokslo metų pradžią ir trukmę bendrojo lavinimo mokyklose ir pirminiam profesiniam mokymui profesinio mokymo įstaigose nustato švietimo ir mokslo ministras; valstybinėse ir savivaldybių neformaliojo švietimo mokyklose (biudžetinėse įstaigose) mokslo metų pradžią ir trukmę nustato steigėjas, nevalstybinėse neformaliojo švietimo mokyklose – dalyvių susirinkimas (savininkas). Tęstinio profesinio mokymo pradžią nustato mokykla.

~~6.~~ 7. Mokykla formaliojo profesinio mokymo programas gali vykdyti tik turėdama švietimo ir mokslo ministro išduotą licenciją, **už kurios išdavimą (papildymą ar patikslinimą) mokama nustatyto dydžio valstybės rinkliava.** Mokymo licencijavimo taisyklės tvirtina Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

~~7.~~ 8. Mokykla (išskyrus aukštąją) ar kitas švietimo teikėjas mokinių priėmimą ir mokymą pradeda tik gavę licenciją ir **(ar) raštišką sutikimą**, jeigu šis jį yra ~~privaloma~~ **privalomi**.

9. Valstybinės ir savivaldybių formaliojo švietimo mokyklos (biudžetinės įstaigos) – steigėjo sprendimu, kitos mokyklos – dalyvių susirinkimo (savininko) sprendimu gali vykdyti neformaliojo švietimo programas.

~~8.~~ 10. Mokykla gali:

~~1) vykdyti formaliojo, neformaliojo švietimo programas;~~

~~2) 1) steigėjo (dalyvių susirinkimo (savininko)) arba mokyklos nuostatuose nustatytu mastu prisiimti įsipareigojimus, sudaryti mokymo ir kitas sutartis;~~

~~3) 2) steigėjo (dalyvių susirinkimo (savininko)) leidimu steigti filialus ir atstovybes, jungtis į asociacijas;~~

~~4) 3) nustatyti teikiamų švietimo ar papildomų paslaugų kainas, įkainius ir tarifus tais atvejais, kai šio bei kitų įstatymų nustatyta tvarka jų nenustato Vyriausybė arba steigėjas (dalyvių susirinkimas (savininkas));~~

~~5) 4) vykdyti šalies bei tarptautinius švietimo projektus;~~

~~6) 5) verstis mokyklos nuostatuose leista ūkine komercine veikla, jei tai neprieštarauja įstatymams;~~

~~7) 6) turėti kitų šio Įstatymo nenustatytų teisių ir pareigų, jeigu jos neprieštarauja Lietuvos Respublikos įstatymams.~~

~~9.~~ 11. Mokykla privalo užtikrinti ugdymo, mokymo, studijų, švietimo programų vykdymą, atvirumą vietos bendruomenei, mokymo sutarties sudarymą bei sutartų įsipareigojimų vykdymą, geros kokybės švietimą.

~~10.~~ 12. Mokykloje gali veikti mokinių ir jaunimo organizacijos, kurios skatina mokinių, ~~studentų~~ dorovinį, tautinį, pilietinį sąmoningumą, patriotizmą, puoselėja kultūrinę bei socialinę brandą, padeda tenkinti jų saviugdos ir saviraiškos poreikius. Mokinių ir jaunimo organizacijos savo veiklą grindžia nustatyta tvarka įregistruotais įstatais, jų veikla neturi prieštarauti Lietuvos Respublikos Konstitucijai ir įstatymams.

~~11.~~ 13. Mokykloje veikiančioms mokinių ir jaunimo organizacijoms sudaromos palankios veiklos sąlygos. Šias organizacijas gali finansuoti ir kitais būdais remti valstybė, steigėjas ar kiti fiziniai bei juridiniai asmenys.

~~12. Nevalstybinės mokyklos gali dirbti pagal užsienio valstybėse pripažįstamus mokymo planus ir programas. Tokios mokyklos išlaikomos steigėjo lėšomis. Mokymo turinys ir metodai turi atitikti Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos mokyklai keliamus uždavinius bei visuomenės poreikius.~~

44 43 straipsnis. Mokyklos, pagalbos įstaigos pabaiga, ~~ir~~ pertvarkymas ir struktūriniai pertvarkymai

1. Valstybinės **profesinio mokymo įstaigos, bendrojo lavinimo mokyklos, pagalbos mokiniui, mokytojui ir mokyklai įstaigos** steigėjas (**dalyvių susirinkimas (savininkas)**) mokyklą, ~~įstaigą~~ reorganizuoja, likviduoja ar pertvarko **vadovaudamasis Vyriausybės patvirtinta mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo tvarka ir gavęs mokyklos, įstaigos** steigimui pritarusių institucijų raštiškus sutikimus. **Valstybinės neformaliojo švietimo mokyklos, pagalbos mokiniui, mokytojui ir mokyklai įstaigos steigėjas (dalyvių susirinkimas (savininkas))** mokyklą, ~~įstaigą~~ reorganizuoja, likviduoja ar pertvarko **gavęs mokyklos, įstaigos** steigimui pritarusių institucijų raštiškus sutikimus. Savivaldybės taryba ikimokyklinio, kitas neformaliojo švietimo mokyklas reorganizuoja, likviduoja ar pertvarko savarankiškai, bendrojo lavinimo mokyklas, specialiojo ugdymo, profesinio mokymo mokyklas ~~įstaigas~~ – vadovaudamasi Vyriausybės **patvirtinta mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo tvarka, pagalbą mokiniui, mokytojui ir mokyklai teikiančias įstaigas** – pagal Vyriausybės nustatytus švietimo pagalbos ~~įstaigų~~ steigimo, reorganizavimo, likvidavimo ir pertvarkymo kriterijus. Savivaldybės ikimokyklinio, kitos neformaliojo švietimo mokyklos (viešosios ~~įstaigos~~) reorganizuojamos, likviduojamos ar pertvarkomos visuotinio dalininkų susirinkimo (savininko) sprendimu, bendrojo lavinimo mokyklos (viešosios ~~įstaigos~~), profesinio mokymo ~~įstaigos~~ (viešosios ~~įstaigos~~) – visuotinio dalininkų susirinkimo (savininko) sprendimu vadovaujantis Vyriausybės patvirtinta mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo tvarka.

2. Nevalstybinė formaliojo švietimo mokykla (išskyrus aukštąją) reorganizuojama vadovaujantis Vyriausybės patvirtinta mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo tvarka ir gavus švietimo ir mokslo ministro raštišką sutikimą.

~~3.~~ 3. Nevalstybinė mokykla likviduojama steigėjo dalyvių susirinkimo (savininko) sprendimu ar kitais įstatymų nustatytais atvejais.

4. Mokyklos struktūriniai pertvarkymai – mokyklos rūšies, grupės ar tipo pakeitimas arba vykdomos organizacinės veiklos pakeitimai (klasių, grupių, skyrių, filialų steigimas ar likvidavimas, mokymo valstybine kalba ar tautinės mažumos kalba įvedimas ar pabaiga mokykloje) – vykdomi mokyklos steigėjo (dalyvių susirinkimo (savininko)) sprendimu ir vadovaujantis Vyriausybės patvirtinta mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo tvarka. Valstybinės ir nevalstybinės mokyklos rūšies, grupės ar tipo pakeitimas atliekamas gavus švietimo ir mokslo ministro raštišką sutikimą.

~~3.~~ 5. Mokyklos steigėjas steigėjo (dalyvių susirinkimo (savininko)) sprendimu mokyklos vadovas apie mokyklos reorganizavimą, likvidavimą ar pertvarkymą arba mokyklos rūšies, grupės ar tipo (išskyrus atvejį kai mokyklos tipas keičiamas iš vidurinės mokyklos į gimnaziją) pakeitimą privalo raštu pranešti kiekvienam mokiniui (studentui) ne vėliau kaip prieš tris mėnesius iki mokyklos reorganizavimo, likvidavimo ar pertvarkymo pradžios per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo. ~~Is~~ Mokykla privalo įvykdyti visus mokymosi sutartyje numatytus mokyklos išpareigojimus mokiniams.

4. 6. Steigėjas (**dalyvių susirinkimas (savininkas)**) mokyklą, pagalbos mokiniui, mokytojui ir mokyklai ~~įstaigą~~ reorganizuoja, likviduoja ar pertvarko Civilinio kodekso nustatyta tvarka.

PENKTASIS SKIRSNIS
MOKINIO, TĖVŲ (GLOBĖJŲ, RŪPINTOJŲ), MOKYTOJO IR KITO ŠVIETIMO
TEIKĖJO TEISĖS IR PAREIGOS

~~45~~ **44** straipsnis. Mokinio ir švietimo teikėjo susitarimai

1. Švietimo santykiai tarp mokinio ir švietimo teikėjo įforminami rašytine sutartimi.
2. Mokymo sutartį už vaiką iki 14 metų jo vardu sudaro tėvai (globėjai), veikdami išimtinai vaiko interesais.
3. Vaikas nuo 14 iki ~~16~~ **18** metų mokymo sutartį sudaro turėdamas tėvų (rūpintojų) sutikimą.
4. Sutartyje nurodomos sutarties šalys, mokymosi programa, jos baigimo forma, šalių įsipareigojimai, sutarties terminas, jos keitimo, nutraukimo pagrindai ir padariniai.
5. Švietimo santykiai prasideda nuo mokinio pirmos mokymosi dienos. Sutartys sudaromos iki pirmos mokymosi dienos. Sutarties nuostata, prieštaraujanti šiam ir kitiems įstatymams, negalioja. Sutartis registruojama mokykloje, jeigu kiti įstatymai nenustato kitaip.
6. Profesinio mokymo sutartys sudaromos Profesinio mokymo įstatymo nustatyta tvarka, aukštojo mokslo studijų sutartys – ~~Aukštojo Mokslo~~ **ir studijų** įstatymo nustatyta tvarka.

~~46~~ **45** straipsnis. Mokinio teisės ir pareigos

1. Mokinys turi teisę:
 - 1) nemokamai gauti informaciją apie veikiančias mokyklas, švietimo programas, mokymosi formas;
 - 2) pagal savo gebėjimus ir poreikius mokytis mokykloje, savarankiškai mokytis ir įgyti valstybinius standartus atitinkantį išsilavinimą, kvalifikaciją;
 - 3) sulaukęs 14 metų, savarankiškai pasirinkti dorinio ugdymo (tikybos arba etikos) programą;
 - 4) gauti geros kokybės švietimą;
 - 5) ~~eksternu laikyti egzaminus, liudijančius, kad tam tikra formaliojo švietimo programa ar jos dalis (modulis) įvykdyta;~~
 - 6) **5)** pasirinkti formaliojo švietimo programas papildančius bei jo saviraiškos poreikius tenkinančius šių programų modulius, pasirenkamųjų dalykų programas, kursus; ~~studijų programą, dėstytoją (kai tą patį dalyką dėsto keli dėstytojai), studijuoti pagal individualias studijų programas;~~
 - 7) **6)** į psichologinę ir specialiąją pedagoginę, specialiąją, socialinę pedagoginę, informacinę pagalbą, sveikatos priežiūrą mokykloje, informaciją apie savo pasiekimų vertinimą ir kitą su mokymusi susijusią informaciją;
 - 8) ~~į socialinę pagalbą, jei tokios pagalbos negali jam suteikti tėvai (globėjai, rūpintojai);~~
 - 9) **7)** mokytis savitarpio pagarba grįstoje, psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai saugioje aplinkoje, turėti higienos reikalavimus atitinkančius mokymosi krūvį ir ~~darbo~~ vietą;
 - 10) **8)** į nešališką mokymosi pasiekimų įvertinimą;
 - 11) **9)** dalyvauti mokyklos savivaldoje;
 - 12) **10)** įstatymų nustatyta tvarka ginti savo teises;
 - 13) **11)** naudotis kitomis Profesinio mokymo, ~~Specialiojo ugdymo, Aukštojo Mokslo~~ **ir studijų** ar Neformaliojo suaugusiųjų švietimo bei kitų įstatymų nustatytais teisėmis.
2. Mokinys privalo:
 - 1) sudarius mokymo sutartį, laikytis visų jos sąlygų, mokyklos vidaus tvarką reglamentuojančių dokumentų reikalavimų;
 - 2) **reguliariai lankyti mokyklą**, stropiai mokytis, gerbti mokytojus ir kitus mokyklos bendruomenės narius, **nepažeisti jų teisių ir teisėtų interesų**;

- 3) mokytis pagal privalomojo švietimo programas iki 16 metų;
- 4) **įstatymų numatytais atvejais atsakyti už savo veiksmus arba atlyginti už savo neteisėtais veiksmais padarytą žalą;**
- 5) **vykdyti pareigas, nustatytas kituose teisės aktuose.**

47 **46** straipsnis. Tėvų (globėjų, rūpintojų) teisės ir pareigos

1. Tėvai (globėjai, rūpintojai) turi teisę:

1) **6 metų sulaukusį vaiką, jei jis yra pakankamai subrendęs, leisti mokytis pagal pradinio ugdymo programą;**

1) ~~2)~~ **2)** nemokamai gauti informaciją apie veikiančias mokyklas, švietimo programas, mokymo formas;

2) ~~3)~~ **3)** dalyvauti parenkant (prireikus parinkti) vaikui ugdymo programą, formą, mokyklą ar kitą švietimo teikėją;

3) ~~4)~~ **4)** gauti informaciją apie vaiko būklę, ugdymo ir ugdymosi poreikius, pažangą, mokyklos lankymą ir elgesį;

4) ~~5)~~ **5)** dalyvauti mokyklos savivaldoje;

6) **dalyvauti įvertinant vaiko specialiuosius ugdymosi poreikius ir gauti išsamią informaciją apie įvertinimo rezultatus;**

5) ~~7)~~ **7)** naudotis ~~Specialiojo ugdymo įstatymo ir kitų įstatymų~~ nustatytomis teisėmis.

2. Tėvai (globėjai, rūpintojai) privalo:

1) ~~6–7 metų sulaukusį vaiką, jei jis yra pakankamai subrendęs, vaiką, kuriam tais kalendoriniais metais sueina 7 metai, leisti mokytis pagal pradinio ugdymo ar specialiųjų poreikių mokiniams pritaiktą pradinio ugdymo programą, išskyrus šio įstatymo 9 straipsnio 2 dalyje numatytus atvejus; ~~į mokyklą;~~ užtikrinti punctualų ir reguliarų mokyklos lankymą;~~

2) sudaryti vaikui sveikas ir saugias gyvenimo sąlygas, apsaugoti jį nuo smurto, prievartos ir išnaudojimo, užtikrinti, kad vaikas laiku pasitikrintų sveikatą;

3) bendradarbiauti su mokyklos vadovu, kitu švietimo teikėju, mokytojais, kitais specialistais, teikiančiais specialiąją, psichologinę, socialinę pedagoginę, specialiąją pedagoginę pagalbą, sveikatos priežiūrą, sprendžiant vaiko ugdymosi klausimus **ir vykdyti jų rekomendacijas;**

4) **dalyvauti parenkant specialiųjų poreikių mokiniui ugdymo programą bei bendrojo lavinimo mokyklą;**

4) ~~5)~~ **5)** parinkti savo vaikams iki 14 metų dorinio ugdymo (tikybos arba etikos) programą;

5) ~~6)~~ **6)** **formuoti vaiko vertybines orientacijas, kontroliuoti ir koreguoti vaiko jo elgesį;**

6) ~~7)~~ **7)** užtikrinti vaiko parengimą mokyklai, jo mokymąsi pagal pradinio ir pagrindinio ugdymo programą;

8) **vykdyti pareigas, nustatytas kituose teisės aktuose.**

48 **47** straipsnis. Teisė dirbti mokytoju

1. ~~Kvalifikacinius reikalavimus mokytojams, dirbantiems pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, neformaliojo vaikų švietimo, pradinio, pagrindinio, vidurinio, specialiojo ugdymo, profesinio mokymo, aukštesniųjų studijų programas, nustato švietimo ir mokslo ministras. Dirbti mokytoju pagal šias programas turi teisę:~~

1) ~~asmuo, įgijęs aukštąjį arba aukštesnįjį (specialųjį vidurinį, įgytą iki 1995 metų) išsilavinimą, turintis pedagogo kvalifikaciją, bei asmuo, nurodytas šio įstatymo 31 straipsnio 5 dalyje;~~

2) ~~pirminio profesinio mokymo profesijos mokytoju — asmuo, įgijęs aukštąjį ar aukštesnįjį (specialųjį vidurinį, įgytą iki 1995 metų) išsilavinimą, bet neturintis pedagogo kvalifikacijos, bei asmuo, baigęs profesinę mokyklą, turintis 3 metų atitinkamos srities darbo~~

praktiką. Šie asmenys turi būti išklause švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka pedagoginių-psichologinių žinių kursą;

~~3) neformaliojo vaikų švietimo mokytoju – asmuo, įgijęs aukštąjį, aukštesnįjį (specialųjį vidurinį, įgytą iki 1995 metų) ar vidurinį išsilavinimą, bet neturintis pedagogo kvalifikacijos, išklause švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka pedagoginių-psichologinių žinių kursą.~~

~~2. Pagal neformaliojo suaugusiųjų švietimo programas gali mokyti:~~

~~1) asmuo, įgijęs aukštąjį arba aukštesnįjį (specialųjį vidurinį, įgytą iki 1995 metų) išsilavinimą;~~

~~2) asmuo, baigęs profesinę mokyklą, turintis kvalifikaciją arba ne trumpesnę kaip 3 metų atitinkamos srities darbo praktiką.~~

1. Dirbti mokytoju turi teisę:

1) pedagogas bei asmuo, įgijęs aukštąjį arba aukštesnįjį (specialųjį vidurinį, įgytą iki 1995 metų) išsilavinimą – pagal bendrojo lavinimo, profesinio mokymo ir neformaliojo švietimo programas;

2) asmuo, baigęs profesinio mokymo programą, įgijęs vidurinį išsilavinimą ir kvalifikaciją bei turintis 3 metų atitinkamos srities darbo praktiką – pagal profesinio mokymo ir neformaliojo (išskyrus ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas) švietimo programas;

3) asmuo, nurodytas šio įstatymo 30 straipsnio 5 dalyje – mokyti tikybos;

4) aukštosios mokyklos studentas – pagal bendrojo lavinimo, profesinio mokymo ir neformaliojo švietimo programas;

5) asmuo, įgijęs vidurinį išsilavinimą – pagal neformaliojo (išskyrus ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas) švietimo programas;

6) asmuo, baigęs studijas užsienio valstybėje, kuriam teisės aktų nustatyta tvarka leista dirbti mokytoju Lietuvoje.

2. Papildomus reikalavimus mokytojams, nurodytiems šio straipsnio 1 dalyje, nustato švietimo ir mokslo ministras.

~~3. (neteko galios).~~

~~4. 3. Mokykloje Lietuvos Respublikos teisės aktų bei tarptautinių sutarčių nustatyta tvarka gali dirbti užsienio šalies pilietis ar asmuo be pilietybės.~~

~~5. 4. Mokytoju negali dirbti asmuo:~~

~~1) neatitinkantis šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytų reikalavimų;~~

~~2) netekęs religinės bendrijos ar bendruomenės vadovybės leidimo (siuntimo) – mokyti tikybos pagal formaliojo švietimo programas;~~

3) Lietuvos Respublikos pilietis nelietuvių kalba baigęs vidurinio ugdymo programą ir neturintis valstybinės kalbos mokėjimo antrosios kategorijos, išskyrus teisės aktuose nustatytus atvejus kai Valstybinės kalbos mokėjimo kategorijos netaikomos;

~~2) 4) teistas nuteistas už tyčinę nusikalstamą veiką;~~

~~3) 5) teismo sprendimu pripažintas neveiksniu ar ribotai veiksnium – iki jo pripažinimo veiksnium ar veiksnium apribojimo panaikinimo;~~

~~4) 6) kuriam teismo sprendimu apribota tėvų valdžia – apribojimo laikotarpiu;~~

~~5) 7) sergantis Sveikatos apsaugos ministerijos atitinkamame sąraše nurodytomis ligomis;~~

~~6) nelietuvių kalba baigęs mokslą Lietuvos Respublikos pilietis, neturintis valstybinės kalbos mokėjimo antrosios kvalifikacinės kategorijos;~~

7) 8) buvęs SSRS valstybės saugumo komiteto (NKVD, NKGB, MGB, KGB) kadrinis darbuotojas, kuriam taikomi Įstatyme „Dėl SSRS valstybės saugumo komiteto (NKVD, NKGB, MGB, KGB) vertinimo ir šios organizacijos kadrinių darbuotojų dabartinės veiklos“ numatyti apribojimai.

49 48 straipsnis. Mokytojo teisės ir pareigos

1. Mokytojas turi teisę:

1) siūlyti savo individualias programas; pasirinkti pedagoginės veiklos būdus ir formas;

2) ne mažiau kaip 5 dienas per metus dalyvauti kvalifikacijos tobulinimo renginiuose;

3) būti atestuotas ir įgyti kvalifikacinę kategoriją švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka;

4) dirbti savitarpio pagarba grįstoje, psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai saugioje aplinkoje, turėti higienos reikalavimus atitinkančią ir tinkamai aprūpintą darbo vietą;

5) dalyvauti mokyklos savivaldoje;

6) siūlyti mokyklos vadovui kreiptis į savivaldybės administracijos direktorių dėl minimalios ar vidutinės priežiūros priemonės vaikui skyrimo;

~~6) 7) naudotis kitomis Profesinio mokymo, Specialiojo ugdymo, Aukštojo Mokslo ir studijų, Neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir kitų įstatymų nustatytais teisėmis.~~

2. Mokytojas privalo:

1) užtikrinti ugdomų mokinių saugumą, geros kokybės ugdymą;

2) ugdyti tvirtas mokinių dorovės, pilietines, tautines bei patriotines nuostatas, laiduoti jų asmenybės galių plėtotę;

3) ugdyti remdamasis mokinių gebėjimais, polinkiais, patirtimi, stiprinti mokinių norą mokytis ir pasitikėjimą savo gebėjimais, padėti pasirinkti tolesnę mokymosi kryptį ir profesiją;

~~3) laikytis teisės norminių aktų patvirtintų Mokytojo etikos normų ir mokyklos vidaus tvarką nustatančių dokumentų;~~

~~4) tobulinti savo kvalifikaciją;~~

~~5) suteikti pagalbą mokiniams, turintiems ugdymosi, mokymosi sunkumų ir specialiųjų ugdymosi poreikių;~~

~~6) 4) kartu su mokiniais planuoti mokymosi tikslus, nešališkai vertinti mokinių mokymosi pasiekimus ir nuolat juos informuoti apie mokymosi sėkmingumą ir spragas;~~

~~7) 5) mokyklos tarybos ir mokyklos vadovo nustatyta tvarka informuoti tėvus (tėvius), globėjus ar rūpintojus (globėjus, rūpintojus) apie jų vaiko būklę, ugdymo ir ugdymosi poreikius, pažangą, mokyklos lankymą ir elgesį, padėti jiems formuoti vaiko vertybines orientacijas;~~

~~6) bendradarbiauti su kitais mokytojais, kad būtų pasiekti mokymo tikslai;~~

~~7) laikytis mokytojo etikos ir mokyklos vidaus tvarką nustatančių dokumentų;~~

~~8) tobulinti savo kvalifikaciją mokyklos vadovo nustatyta tvarka;~~

~~9) suteikti pagalbą mokiniams, turintiems mokymosi sunkumų ar specialiųjų ugdymosi poreikių, pritaikyti specialiųjų poreikių mokiniams dalyko programą, turinį, metodus ir parinkti tinkamas mokymo priemones;~~

~~8) 10) vykdyti kitas Specialiojo ugdymo, Profesinio mokymo, Aukštojo Mokslo ir studijų, Neformaliojo suaugusiųjų švietimo įstatymų nustatytas pareigas.~~

3. Pedagogų profesinių sąjungų atstovai turi teisę netrukdomai dalyvauti sprendžiant pedagogų darbo sąlygų klausimus darbovietėje.

50 49 straipsnis. Laisvojo mokytojo teisės ir pareigos

1. Laisvasis mokytojas teisės aktų nustatyta tvarka gali teikti neformalųjį švietimą, vykdyti ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo, neformaliojo švietimo programas, arba formaliojo švietimo programas papildančius bei mokinių saviraiškos poreikius tenkinančių programų modulius, o įgijęs licenciją – formaliojo profesinio mokymo programas.

2. Laisvasis mokytojas turi teisę:

1) vykdyti neformaliojo ir kai kuriuos formaliojo švietimo programų modulius;

2) 1) dirbti pagal savo individualias programas;

- 3) 2) pasirinkti pedagoginės veiklos būdus ir formas;
 - 4) 3) teikti informacinę, konsultacinę ir kvalifikacijos tobulinimo pagalbą.
3. Laisvasis mokytojas privalo:
- 1) laikytis ~~Mokytojo~~ **mokytojo** etikos ~~normų~~;
 - 2) užtikrinti ugdomų mokinių saugumą;
 - 3) turėti higienos reikalavimus atitinkančią ugdymui skirtą darbo vietą;
 - 4) vykdyti su mokiniu sutartą ugdymo procesą.
 - 4. ~~Laisvajam mokytojui neleidžiama ugdyti tų mokinių, kuriuos jis ugdo mokykloje pagal to paties dalyko programą. Laisvasis mokytojas, mokantis mokinius, kuriuos jis ugdo pagal to paties dalyko programą mokykloje, pažeidžia mokytojo etiką.~~
 - 5. ~~(neteko galios)~~

~~51~~ **50** straipsnis. Kito švietimo teikėjo teisės ir pareigos

- 1. Kitas švietimo teikėjas turi teisę:
 - 1) vykdyti ikimokyklinio **ir priešmokyklinio** ugdymo, **neformaliojo švietimo programas**, formaliojo švietimo ~~programas papildančius bei mokinių saviraiškos poreikius tenkinančius~~ šių programų modulius, o ~~įgiję~~ **įgijęs** licenciją – ir **formaliojo** profesinio mokymo programas;
 - 2) ~~teikti neformalųjį švietimą;~~
 - 3) 2) teikti informacinę, konsultacinę ir kvalifikacijos tobulinimo pagalbą;
 - 4) 3) gauti nustatytą finansavimą ir lengvatas.
- 2. Kitas švietimo teikėjas privalo:
 - 1) užtikrinti švietimo kokybę ir mokinių saugumą ugdymo procese;
 - 2) sudaryti mokiniams higienos normas atitinkančias ugdymosi sąlygas;
 - 3) ~~laikytis Mokytojo etikos normų;~~
 - 4) 3) rūpintis mokytojų ~~profesinės~~ kvalifikacijos tobulinimu.
 - 3. ~~(neteko galios)~~

ŠEŠTASIS SKIRSNIS ŠVIETIMO VALDYMAS. SAVIVALDA

~~52~~ **51** straipsnis. Švietimo valdymas ir valdymo subjektai

- 1. Švietimo valdymo paskirtis – laiduoti valstybės švietimo politikos vykdymo kokybę vadybos priemonėmis: stebėseną, planavimą, įgaliojimų ir atsakomybės paskirstymu bei priežiūra.
- 2. Švietimo valdymo subjektai yra:
 - 1) ~~Seimas;~~
 - 2) 1) Vyriausybė, Švietimo ir mokslo ministerija, kitos ministerijos, Vyriausybės įstaigos, **įstaigos prie Švietimo ir mokslo ministerijos**, apskričių viršininkai;
 - 3) 2) savivaldybės institucijos;
 - 4) 3) ~~mokyklos steigėjas~~ **dalyvių susirinkimas (savininkas)**;
 - 5) 4) ~~mokyklos švietimo įstaigos~~ vadovas.
- 3. Dalis švietimo valdymo įgaliojimų gali būti perduota švietimo savivaldos institucijoms.

~~53~~ **52** straipsnis. Švietimo stebėseną

- 1. Švietimo stebėsenos paskirtis – sudaryti sąlygas visiems švietimo valdymo subjektams priimti pagrįstus sprendimus ir vykdyti švietimo kokybę laiduojantį valdymą.
- 2. Valstybės švietimo stebėseną, vadovaudamasi švietimo ir mokslo ministro patvirtintais švietimo stebėsenos rodikliais ir jo nustatyta tvarka, vykdo Švietimo ir mokslo ministerija bei kitos ministro įgaliotos įstaigos, apskričių viršininkų ir savivaldybių administracijos, mokyklos.

3. Švietimo ir mokslo ministerija kasmet paskelbia pranešimą skelbia pranešimus apie švietimo sistemos būklę šalyje ir regionuose.

54 53 straipsnis. Švietimo planavimas

1. Švietimo planavimo paskirtis – įvertinus švietimo būklę ir atsižvelgus į visuomenės švietimo poreikius, nustatyti ilgalaikius ir trumpalaikius švietimo tikslus bei uždavinius, apibrėžti prioritetus ir priemones uždaviniams vykdyti.

2. Lietuvos švietimo politikos prioritetus, ilgalaikius švietimo tikslus, švietimo turinio kaitos kryptis, finansavimo prioritetus nustato **Seimas, tvirtindamas Valstybinę švietimo strategiją, kurią rengia Vyriausybė. Valstybinė švietimo strategija. Ją rengia ir teikia Seimui tvirtinti Vyriausybė. Valstybinė švietimo strategija Strategija** rengiama dešimčiai metų, **gali būti** tikslinama ne dažniau rečiau kaip kas ketverius metus. **Valstybinei švietimo strategijai įgyvendinti Vyriausybė tvirtina jos įgyvendinimo programą.**

3. Vadovaujantis Valstybine švietimo strategija, rengiami ir derinami tarpusavyje valstybės, apskrities, savivaldybės, mokyklos strateginiai švietimo planai.

4. Valstybės strateginius švietimo planus rengia Švietimo ir mokslo ministerija, tvirtina Vyriausybė.

5. Apskritis strateginiam švietimo planui pritaria apskrities švietimo taryba, jį tvirtina apskrities viršininkas.

6. Savivaldybės strateginiam švietimo planui pritaria savivaldybės švietimo taryba, jį tvirtina savivaldybės taryba.

3. **Apskričių viršininkai, savivaldybės, įgyvendindami Valstybinę švietimo strategiją, nustato ilgalaikius švietimo plėtros tikslus ir priemones jiems pasiekti. Mokyklos rengia strateginį planą ir metinį veiklos planą.**

7. 4. Mokyklos strateginiam planui pritaria mokyklos taryba, steigėjas (valstybinės mokyklos – biudžetinės įstaigos), savivaldybės vykdomoji institucija ar jos įgaliojamas asmuo (savivaldybės mokyklos – biudžetinės įstaigos), dalyvių susirinkimas (savininkas) (kitų mokyklų), tvirtina mokyklos vadovas.

8. Strateginiams švietimo planams vykdyti rengiamos valstybės, apskrities, savivaldybės ir mokyklos metinės švietimo veiklos programos.

9. Valstybės metinę švietimo veiklos programą svarsto Švietimo ir mokslo ministerijos kolegija ir tvirtina švietimo ir mokslo ministras.

10. Apskritis metinę švietimo veiklos programą svarsto apskrities švietimo taryba ir tvirtina apskrities viršininkas.

11. Savivaldybės metinę švietimo veiklos programą svarsto savivaldybės švietimo taryba ir tvirtina meras.

12. 5. Mokyklos metinei veiklos programai metiniam veiklos planui pritaria mokyklos taryba, steigėjas ir ją jį tvirtina mokyklos vadovas.

13. 6. Aukštojo mokslo planavimas atliekamas Aukštojo Mokslo ir studijų įstatymo nustatyta tvarka.

55 54 straipsnis. Vyriausybės įgaliojimai švietimo valdymo srityje

Vyriausybė:

1) **tvarko krašto švietimo reikalus**, vykdo švietimą reglamentuojančius įstatymus, Respublikos Prezidento dekretus ir Seimo nutarimus, ilgalaikes valstybines švietimo programas, Vyriausybės programos švietimo dalį, tvirtina jos vykdymo programas, **švietimą reglamentuojančių įstatymų įgyvendinančiuosius teisės aktus**;

2) koordinuoja Švietimo ir mokslo ministerijos, kitų ministerijų ir Vyriausybės įstaigų veiklą švietimo klausimais;

3) steigia, reorganizuoja, likviduoja ir pertvarko neuniversitetinių studijų aukštąsias mokyklas kolegijas, švietimo valdymo subjektus – Vyriausybės įstaigas bei įstaigas prie

Švietimo ir mokslo ministerijos ir paveda šiai ministerijai visą ar dalį įstaigos prie ministerijos steigėjo funkcijų;

4) paveda jai pavaldžioms vykdomosios valdžios institucijoms rengti Valstybinę švietimo strategiją, atsako už jos ir Vyriausybės programos švietimo srityje vykdymą.

~~56~~ **55** straipsnis. Švietimo ir mokslo ministerijos įgaliojimai **švietimo valdymo srityje** Švietimo ir mokslo ministerija yra įgaliota:

1) ~~formuoti ir vykdyti~~ **dalyvauja kuriant** valstybinę švietimo politiką ir ją **įgyvendina**;

2) atsakyti už švietimo kokybę;

3) rengti strateginius švietimo planus, metines švietimo veiklos programas;

2) **vadovaudamasi Valstybine švietimo strategija ir Vyriausybės programa, rengia vienerių metų ir ilgalaikes investicines programas švietimo srityje ir teikia jas Vyriausybei tvirtinti**;

4) 3) **teikti teikia** Vyriausybei jos darbo reglamento nustatyta tvarka **įstatymų ir kitų teisės aktų siūlymus ir nutarimų projektus**; ~~dėl įstatymų ir kitų teisės aktų rengimo bei tobulinimo; dėl švietimo finansavimo, mokyklų materialinės bazės, disponavimo mokyklų turtu; dėl valstybinių aukštųjų mokyklų steigimo, reorganizavimo, likvidavimo ir pertvarkymo; dėl leidimų vykdyti studijas išdavimo~~;

8) 4) Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka ~~tvarkyti~~ **tvarko** valstybės studijų ir mokymo programų registrą, ~~steigti ir tvarkyti~~ **steigia ir tvarko** švietimo ir mokslo institucijų, licencijų, išsilavinimo pažymėjimų blankų, diplomų ir atestatų, kvalifikacijos tobulinimo programų ir renginių, mokinių, studentų, pedagogų registrus, ~~steigti ir tvarkyti~~ **steigia ir tvarko** valstybės švietimo kompiuterizuotąsias informacines sistemas;

10) 5) ~~koordinuoti~~ **koordinuoja** apskričių viršininkų ir savivaldybių administracijų švietimo padalinių veiklą įgyvendinant valstybės švietimo politiką, ~~teikti teikia~~ Vyriausybei tvirtinti bendruosius jų nuostatus;

5) 6) ~~nustatyti~~ **nustato** mokslo metų pradžią ir trukmę ~~formaliojo švietimo mokyklose (išskyrus nevalstybines ir aukštąsias) bendrojo lavinimo mokyklose ir pirminiam profesiniam mokymui profesinio mokymo įstaigose~~;

6) ~~suderinti stojančiųjų priėmimo į valstybines aukštąsias mokyklas sąlygas ir taisykles~~;

7) **tvirtina studijų kryptių aprašus**;

11) 8) ~~vykdyti~~ **vykdo** šio įstatymo 38 straipsnio 5 dalyje užsienyje įgyto nurodyto išsilavinimo pripažinimą Lietuvoje ir patvirtinimą;

9) **tvirtina ikimokyklinio ir neformaliojo vaikų švietimo programų kriterijus, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų aprašus, priešmokyklinio ugdymo ir bendrojo lavinimo bendrąsias programas, ugdymo programas, priskiriamas pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programoms, neuniversitetinių studijų programas**;

10) **tvirtina bendrojo lavinimo mokyklos bendruosius ugdymo planus, bendruosius profesinio mokymo planus**;

11) **tvirtina mokymosi pasiekimų patikrinimų (egzaminų, įskaitų ir kitų mokymosi pasiekimų patikrinimo būdų) programas**;

9) 12) ~~organizuoti~~ **nustato mokymosi pasiekimų patikrinimų (egzaminų, įskaitų ir kitų mokymosi pasiekimų patikrinimo būdų) brandos egzaminus organizavimo ir vykdymo tvarkas**;

14) ~~tvirtinti formaliojo švietimo bendrąjį ugdymo, mokymo turinį (Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklos bendrosios programos ir dalykų programos, ugdymo, mokymo planai); visų lygių (išskyrus aukštąjį išsilavinimą) valstybinius išsilavinimo standartus, studijų kryptių reglamentus; ugdymo programų akreditacijos kriterijus ir jos vykdymo tvarką~~;

~~15) 13) tvirtinti nustato~~ nuosekliojo mokymosi pagal bendrojo lavinimo programas tvarką, ~~formaliojo profesinio mokymo tvarką, brandos egzaminų organizavimo ir vykdymo tvarką;~~

14) kartu su socialinės apsaugos ir darbo ministru nustato formaliojo profesinio mokymo tvarką;

15) nustato vaikų brandumo mokytis pagal priešmokyklinio ir pradinio ugdymo programas įvertinimo tvarką;

16) nustato vaiko, kuriam tais kalendoriniais metais sueina 7 metai ir kuriam reikalinga nuolatinė kvalifikuotų specialistų pagalba bei sveikatą tausojantis dienos režimas, ugdymo ikimokyklinio ugdymo įstaigoje arba namuose pagal vaiko ugdymosi poreikiams pritaikytą ugdymo programą organizavimo tvarką;

17) nustato profesinio mokymo programos modulio įtraukimo į vidurinio ugdymo programą ir įskaitymo tęsiant mokymąsi pagal profesinio mokymo programą tvarką;

~~7) 18) organizuoti ir koordinuoti organizuoja ir koordinuoja~~ vidurinio ugdymo ir aukštojo mokslo studijų programų programos akreditavimą akreditaciją, tvirtina vidurinio ugdymo programos akreditacijos kriterijus ir jos vykdymo tvarką;

19) nustato mokymosi tautinės mažumos kalba pagal pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas tvarką;

20) nustato specialiojo ugdymo organizavimo tvarką;

21) kartu su sveikatos apsaugos ministru ir socialinės apsaugos ir darbo ministru tvirtina specialiųjų poreikių mokinių grupių nustatymo ir jų specialiųjų ugdymosi poreikių skirstymo į nedidelius, vidutinius, didelius ir labai didelius tvarką;

22) nustato mokinio specialiųjų ugdymosi poreikių įvertinimo ir specialiojo ugdymo skyrimo tvarką;

23) nustato ugdymo programų pritaikymo specialiųjų poreikių mokiniams tvarką;

24) suderinęs su sveikatos apsaugos ministru nustato reikalavimus mokyklų specialiojo ugdymo komisijų sudarymui ir darbo organizavimui;

25) suderinęs su sveikatos apsaugos ministru nustato reikalavimus pedagoginių psichologinių tarnybų nuostatams;

26) nustato švietimo pagalbos ikimokyklinio amžiaus vaiką namuose auginančiai šeimai teikimo tvarką;

27) nustato švietimo pagalbos nelankančiam ugdymo įstaigos 5-6 metų vaikui teikimo tvarką;

28) nustato psichologinės pagalbos mokiniui teikimo tvarką;

29) nustato socialinės pedagoginės pagalbos teikimo tvarką;

30) nustato specialiosios pedagoginės pagalbos teikimo tvarką;

31) nustato specialiosios pagalbos teikimo mokyklose (išskyrus aukštąsias mokyklas) tvarką;

32) nustato specialiųjų poreikių mokinių aprūpinimo ugdymui skirtomis techninės pagalbos priemonėmis mokykloje tvarką;

33) kartu su socialinės apsaugos ir darbo ministru nustato profesinio orientavimo organizavimo tvarką;

34) tvirtina informacijos apie mokyklos veiklą viešo skelbimo tvarkos aprašą;

35) nustato bendruosius priėmimo į valstybinę ir savivaldybės bendrojo lavinimo mokyklą ir profesinio mokymo įstaigą reikalavimus;

36) kartu su sveikatos apsaugos ministru nustato mokinių mokymo stacionarinėje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje tvarką;

37) kartu su sveikatos apsaugos ministru nustato mokinių mokymo namuose organizavimo tvarką;

- 38) suderinęs su socialinės apsaugos ir darbo ministru nustato socialinės rizikos vaikų mokymo vaikų psichologinės socialinės reabilitacijos įstaigose tvarką;
- 39) kartu su sveikatos apsaugos ministru nustato sveikatos priežiūros mokyklose tvarką;
- 40) tvirtina savarankiško mokymosi tvarką;
- 41) tvirtina neakivaizdinio mokymosi tvarką;
- 42) tvirtina modulinio mokymosi tvarką;
- 43) nustato mokinių mokymosi pasiekimų vertinimo ir vertinimo rezultatų panaudojimo tvarką;
- 44) nustato mokymosi pasiekimus įteisinančių dokumentų, patvirtinančių bendrojo lavinimo programų baigimą ir išsilavinimo įgijimą, turinį, formą ir išdavimo tvarką;
- 45) nustato mokymosi pasiekimų įteisinimo tvarką;
- 46) nustato neformaliojo švietimo ir savišvietos būdu asmens įgytos kompetencijos pripažinimo kaip baigtos formaliojo švietimo programos dalies tvarką;
- ~~16) 47) tvirtinti aprūpinimo bendrojo lavinimo ir profesinio mokymo dalykų vadovėliais ir mokymo priemonėmis tvarką,~~ tvirtina reikalavimus valstybinių ir savivaldybių mokyklų nuostatomis;
- 48) suderinus su Valstybine lietuvių kalbos komisija, tvirtina mokyklų pavadinimų sudarymo ir rašymo tvarką;
- 49) Vyriausybės nustatyta tvarka išduoda licencijas formaliojo profesinio mokymo programoms vykdyti;
- 50) nustato mokyklų, vykdančių ikimokyklinio, priešmokyklinio ugdymo, bendrojo lavinimo programas, mokymosi aplinkos kūrimo kriterijus;
- 51) tvirtina bendrojo lavinimo dalykų vadovėlių ir mokymo priemonių vertinimo ir aprūpinimo jais tvarką;
- 52) tvirtina pedagogų rengimo reglamentą;
- 53) nustato papildomus reikalavimus mokytojams, nurodytiems šio įstatymo 48 straipsnio 1 dalyje;
- 54) nustato psichologų kvalifikacijos ir išsilavinimo reikalavimus;
- 55) nustato socialinių pedagogų kvalifikacijos ir išsilavinimo reikalavimus;
- 56) nustato specialiųjų pedagogų kvalifikacijos ir išsilavinimo reikalavimus;
- 57) tvirtina valstybinės kalbos mokėjimo kvalifikavimo komisijų nuostatus, valstybinės kalbos egzamino programą, valstybinės kalbos mokėjimo egzaminų organizavimo ir vykdymo tvarką;
- 58) suderinęs su finansų ir socialinės apsaugos ir darbo ministrais, tvirtina pareigybių, kurias atliekant darbas yra laikomas pedagoginiu, sąrašą;
- ~~19) tvirtinti valstybinių (išskyrus aukštųjų ir aukštesniųjų) ir savivaldybių mokyklų vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų kvalifikacijos tobulinimo ir atestacijos nuostatus bei mokytojų, pagalbos mokiniui specialistų kvalifikacijos tobulinimo ir atestacijos nuostatus, pedagogų rengimo reglamentą, valstybinės kalbos mokėjimo kvalifikavimo komisijos nuostatus;~~
- 59) tvirtina valstybinių (išskyrus aukštųjų) ir savivaldybių mokyklų vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų, mokytojų, pagalbos mokiniui specialistų kvalifikacijos tobulinimo nuostatus;
- 60) tvirtina valstybinių (išskyrus aukštųjų) ir savivaldybių mokyklų vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų atestacijos nuostatus;
- 61) tvirtina valstybinių (išskyrus aukštųjų) ir savivaldybių mokyklų mokytojų, pagalbos mokiniui specialistų atestacijos nuostatus;
- 62) vykdo ministerijos įsteigtų mokyklų vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų atestaciją;

63) organizuoja ministerijos įsteigtų mokyklų mokytojų, švietimo pagalbos specialistų atestaciją;

64) nustato bendrojo lavinimo ir formaliojo profesinio mokymo programas vykdančių mokyklų veiklos kokybės vidinio ir išorinio vertinimo tvarkas;

65) tvirtina valstybės švietimo stebėsenos rodiklius ir valstybės švietimo stebėsenos tvarką;

66) tvirtina Bendruosius švietimo įstaigų veiklos priežiūros nuostatus;

67) tvirtina bendrojo ugdymo tarybos nuostatus;

68) tvirtina Lietuvos neformaliojo suaugusiųjų švietimo tarybos nuostatus;

69) nustato apmokėjimo už maitinimą mokinių, gyvenančių valstybinės ir savivaldybės bendrojo lavinimo mokyklos bendrabutyje, tvarką;

70) nustato mokesčio dydį už išsilavinimo pažymėjimų blankus, už asmenų, įgijusių vidurinį išsilavinimą ir pageidaujančių geriau pasirengti tolesniam mokymuisi, pakartotinį pageidaujamų vidurinio ugdymo programos dalykų mokymąsi, ir šių asmenų brandos egzaminus;

~~17) 71) tvirtinti mokyklų audito metodiką ir tvarką~~ tvirtina kvalifikacinius reikalavimus apskričių viršininkų ir savivaldybių administracijų švietimo padalinių vadovams ir specialistams, visų tipų (išskyrus aukštąsias mokyklas) mokyklų vadovams;

~~18) 72) tvirtinti tvirtina atviro konkurse valstybinių (išskyrus aukštųjų) ir savivaldybių mokyklų švietimo įstaigų vadovų priėmimo į pareigas pareigoms eiti organizavimo tvarką;~~

~~12) 73) palaikyti palaiko~~ ryšius su atitinkamomis užsienio valstybių institucijomis ir tarptautinėmis organizacijomis, ~~skatinti skatina~~ savarankišką šalies mokyklų bei organizacijų bendradarbiavimą su atitinkamomis kitų valstybių mokyklomis ir organizacijomis, ~~teikti teikia~~ valstybės paramą užsienyje gyvenantiems lietuviams švietimo ir studijų srityse, ~~atstovauti atstovauja~~ Lietuvos Respublikai užsienio valstybėse ar tarptautinėse organizacijose;

~~13) 74) atlikti atlieka~~ ministerijos įsteigtų ar jai priskirtų pavaldžių mokyklų ir pagalbos mokiniui, mokytojui ir mokyklai švietimo ir kitų įstaigų steigėjo funkcijas;

~~20) 75) rūpintis rūpinasi~~ lietuvių kalbos mokymu ir mokymu lietuvių kalba užsienio valstybėse; ~~analizuoti analizuoja~~, ar tinkamai naudojamos švietimui skirtos biudžeto lėšos, ~~atsiskaityti atsiskaityto~~ visuomenei už bendrąją švietimo būklę šalyje ir ~~atlikti atlieka~~ kitas įstatymų ir Vyriausybės nustatytas funkcijas.

~~57 56~~ straipsnis. Ministerijų, Seimui atskaitingų valstybės institucijų ir Vyriausybės įstaigų įgaliojimai švietimo valdymo srityje

1. Ministerijos ir Vyriausybės įstaigos:

1) dalyvauja švietimo politiką ir mokyklų veiklą reglamentuojančių dokumentų rengimo darbo grupėse, teikia siūlymus Švietimo ir mokslo ministerijai dėl rengiamų teisės aktų projektų;

~~2) kartu su švietimo ir mokslo ministru leidžia su švietimo darbu susijusius teisės aktus;~~

~~3) 2) atlieka jų įsteigtų ar joms priskirtų pavaldžių mokyklų steigėjo funkcijas;~~

3) vykdo jų įsteigtų mokyklų vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų atestaciją;

4) organizuoja jų įsteigtų mokyklų mokytojų, švietimo pagalbos specialistų atestaciją;

5) reglamentuoja savo reguliavimo srities darbuotojų neformaliojo suaugusiųjų švietimo sąlygas, užsako neformaliojo suaugusiųjų švietimo programas, jas finansuoja.

~~2. Ministerijų ir Vyriausybės įstaigų specialiąją kompetenciją ir atsakomybę švietimo valdymo klausimais nustato Vyriausybė.~~

3. Seimui atskaitingos valstybės institucijos teikia pagal savo kompetenciją išvadas ir pasiūlymus Seimui ir Vyriausybei dėl švietimo politiką reglamentuojančių įstatymų ir kitų teisės aktų projektų.

58 57 straipsnis. Apskritis viršininko įgaliojimai **švietimo valdymo srityje**

Apskritis viršininkas:

1) ~~vykdo~~ **įgyvendina** valstybinę švietimo politiką apskrityje, **nustato ilgalaikius švietimo plėtros tikslus ir priemones jiems pasiekti**, tvirtina ~~apskritis švietimo strateginį planą, metines švietimo veiklos programas,~~ **63 61** straipsnio nustatyta tvarka inicijuoja apskritis **švietimo** savivaldos institucijų kūrimąsi;

2) analizuoja bendrąją švietimo būklę apskrityje, prižiūri švietimo teikėjų veiklą;

3) pritaria įsteigtų mokyklų strateginiams planams;

~~3) 4) steigia, reorganizuoja ir likviduoja~~ apskritis viršininko administracijos švietimo padalinius pagal Vyriausybės patvirtintą tipinę struktūrą, skiria švietimo specialistus ir švietimo padalinių vadovus;

~~4) 5) formuoja~~ **užtikrina bendrojo lavinimo mokyklų, skirtų specialiųjų poreikių mokiniams ir kuriose ugdomi kelių savivaldybių teritorijoje gyvenantys specialiųjų poreikių mokiniai, tinklą specialiųjų mokyklų tinklą** ir kartu su savivaldybių institucijomis užtikrina specialiųjų poreikių mokinių ~~mokymą~~ **ugdymą** pagal privalomojo ir visuotinio švietimo programas;

~~5) 6) steigia pagalbą mokiniui, mokytojui ir mokyklai teikiančias įstaigas (pedagogines psichologines tarnybas, mokytojų švietimo centrus ir kitas), atlieka šių jo įsteigtų ar jam priskirtų švietimo įstaigų ir pavaldžių mokyklų steigėjo funkcijas;~~

7) vykdo jo įsteigtų mokyklų vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų atestaciją;

8) organizuoja jo įsteigtų mokyklų mokytojų, švietimo pagalbos specialistų atestaciją;

~~6) 9) švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka~~ teikia informaciją **Švietimo ir mokslo** ministerijai apie švietimo būklę apskrityje.

59 58 straipsnis. Savivaldybės institucijų įgaliojimai **švietimo valdymo srityje**

1. Savivaldybės atstovaujamoji institucija:

1) ~~vykdo~~ **įgyvendina** valstybinę švietimo politiką savivaldybėje, **nustato ilgalaikius švietimo plėtros tikslus ir priemones jiems pasiekti**; tvirtina ~~savivaldybės strateginį švietimo planą, metines švietimo veiklos programas;~~

2) steigia, reorganizuoja ir likviduoja savivaldybės administracijos švietimo padalinius;

3) formuoja ikimokyklinio, priešmokyklinio **ugdymo, bendrojo lavinimo pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo, vaikų ir suaugusiųjų neformaliojo švietimo** programas teikiančių mokyklų tinklą, sudaro sąlygas vaikų privalomajam švietimui vykdyti. ~~Inicijuoja, kad būtų formuojamas gyventojų poreikius atitinkantis profesinio mokymo ir suaugusiųjų švietimo teikėjų tinklas, savarankiškai formuoja neformaliojo švietimo teikėjų tinklą;~~

~~4) steigia, reorganizuoja, likviduoja ar pertvarko mokyklas bei pagalbą mokiniams, mokytojams ir mokyklai teikiančias įstaigas (pedagogines psichologines tarnybas, mokytojų švietimo centrus ir kitas). atlieka jos įsteigtų ar jai priskirtų švietimo įstaigų steigėjo funkcijas;~~

2. Savivaldybės vykdomoji institucija:

1) analizuoja švietimo būklę, užtikrina valstybinės švietimo politikos ~~vykdymą~~ **įgyvendinimą savivaldybėje;**

2) pritaria savivaldybės mokyklos strateginiam planui;

~~2) 3) vadovaudamasi švietimo ir mokslo ministro nustatytais kvalifikaciniais reikalavimais~~ skiria švietimo padalinių vadovus ir specialistus;

- 3) vykdo mokyklų vadovų kvalifikacijos tobulinimą ir atestaciją;
- 4) vykdo savivaldybės mokyklų vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų atestaciją;
- 5) organizuoja savivaldybės mokyklų mokytojų, švietimo pagalbos specialistų atestaciją;
- 4) 6) Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka organizuoja ir tvarko savivaldybės teritorijoje gyvenančių vaikų apskaitą ir užtikrina, kad visi vaikai mokytųsi pagal privalomojo švietimo programas;
- 5) 7) organizuoja savivaldybės teritorijoje esančių mokyklų mokinių pagrindinio ugdymo mokymosi pasiekimų patikrinimus (egzaminus, įskaitas ir kitus mokymosi pasiekimų patikrinimo būdus) patikrinimą ir brandos egzaminus;
- 6) 8) pagal šio Įstatymo ~~36 straipsnio 1 dalį~~ **35 straipsnio 1 ir 2 dalis** užtikrina organizuoja nemokamą mokinių vežiojimą į mokyklas;
- 7) 9) ~~švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka~~ teikia informaciją **Švietimo ir mokslo** ministerijai, valstybinės švietimo priežiūros institucijoms ir visuomenei apie švietimo būklę savivaldybėje.

60 straipsnis. Mokyklos steigėjo įgaliojimai

1. Mokyklos steigėjas:
- 1) užtikrina valstybinės švietimo politikos vykdymą, įstatymų, Vyriausybės nutarimų, švietimo ir mokslo ministro įsakymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių mokyklų veiklą, vykdymą mokykloje;
- 2) įvertina gyventojų švietimo poreikius ir priima sprendimus dėl švietimo programų teikimo;
- 3) nustato mokslo metų pradžią ir trukmę neformaliojo švietimo ir nevalstybinėje mokykloje;
- 4) steigia, reorganizuoja, likviduoja ir pertvarko mokyklą;
- 5) tvirtina mokyklos nuostatus (statutą), jų (jo) pakeitimus ir papildymus;
- 6) užtikrina mokyklos funkcionavimą, demokratinį valdymą;
- 7) pritaria mokyklos (išskyrus aukštosios) strateginiam švietimo planui, metinei veiklos programai;
- 8) (neteko galios);
- 9) tvirtina mokyklos pedagoginių pareigybių (išskyrus aukštųjų mokyklų) sąrašą;
- 10) (neteko galios);
- 11) ~~švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka vykdo valstybinės (išskyrus aukštosios) mokyklos vadovo atestaciją;~~
- 12) organizuoja informacinės, psichologinės, socialinės pedagoginės, specialiosios pedagoginės, specialiosios bei medicinos pagalbos teikimą mokiniui, informacinės, kvalifikacijos tobulinimo, konsultacinės bei kitokio pobūdžio pagalbos teikimą mokyklai ir mokytojui;
- 13) organizuoja pedagogų ir kitų ugdymo procese dalyvaujančių asmenų kvalifikacijos tobulinimą, jų atestaciją;
- 14) teisės aktų nustatyta tvarka prižiūri mokyklos veiklą;
- 15) organizuoja mokinių maitinimą, apgyvendinimą ir specialiųjų poreikių asmenų, nurodytų 36 straipsnio 2 dalyje, vežiojimą;
- 16) kaupia ir skelbia informaciją apie mokyklos veiklą;
- 17) atlieka kitas šio ir kitų įstatymų nustatytas funkcijas.
2. Seimas, Vyriausybė, savivaldybės taryba bei asmenys, sudarę mokyklos steigimo sandorį, mokyklos steigėjo funkcijų dalį gali pavesti (igalioti) atlikti kitai institucijai.

61 59 straipsnis. Mokyklos **Švietimo įstaigos** vadovo skyrimas ir jo įgaliojimai

1. Valstybinės (išskyrus aukštosios) mokyklos švietimo įstaigos (išskyrus aukštosios mokyklos) vadovo pareigybės aprašymą tvirtina, vadovą atviro konkurso būdu pareigoms skiria ir iš jų atleidžia steigėjas (**dalyvių susirinkimas (savininkas)**).

2. Savivaldybės mokyklos švietimo įstaigos vadovo pareigybės aprašymas tvirtinamas, vadovas atviro konkurso būdu pareigoms skiriamas ~~neteterminuotai~~ ir iš jų atleidžiamas teisės aktų nustatyta tvarka.

3. Nevalstybinių mokyklų švietimo įstaigų vadovai skiriami į pareigas ir atleidžiami iš jų įstatymų nustatyta tvarka.

4. Mokyklos švietimo įstaigos vadovas:

1) **organizuoja švietimo įstaigos veiklą, analizuoja veiklos ir išteklių būklę ir atsako už įstaigai nustatytų uždavinių vykdymą, veiklos rezultatus;**

~~1) 2) vadovauja mokyklos strateginio plano ir metinių veiklos programų, mokyklos švietimo programų rengimui, jas tvirtina, vadovauja jų vykdymui~~ **rengia švietimo įstaigos strateginį planą ir metinį veiklos planą, vadovauja jų įgyvendinimui;**

~~2) nustatyta tvarka skiria ir atleidžia mokytojus, kitus ugdymo procese dalyvaujančius asmenis bei aptarnaujantį personalą, tvirtina jų pareigybių aprašymus;~~

3) **atsako už 26 straipsnyje nurodytos informacijos paskelbimą, demokratinį mokyklos švietimo įstaigos valdymą, skaidrų sprendimų priėmimą ir 25 straipsnyje nurodytos informacijos paskelbimą.** Užtikrina bendradarbiavimu pagrįstus santykius, Mokytojo etikos normų laikymąsi, skaidriai priimamus sprendimus, bendruomenės narių informavimą, pedagoginio ir nepedagoginio personalo profesinį tobulėjimą, sveiką, saugią, užkertančią kelią bet kokioms smurto, prievartos apraiškoms bei žalingiems įpročiams aplinką;

~~4) analizuoja mokyklos veiklos ir valdymo išteklių būklę, inicijuoja mokyklos vidaus audito vykdymą ir atsako už mokyklos veiklos rezultatus;~~

~~5) atlieka mokyklos steigėjo priskirtas funkcijas, įtvirtintas mokyklos nuostatuose ir pareigybės aprašyme.~~

4) **vadovaudamasis Lietuvos Respublikos darbo kodeksu ir kitais teisės aktais priima į darbą ir atleidžia iš jo švietimo įstaigos darbuotojus, juos skatina ir skiria jiems drausmines nuobaudas;**

5) **rūpinasi darbuotojų profesiniu tobulėjimu, sudaro jiems sąlygas kelti kvalifikaciją;**

6) **atsako už tai, kad švietimo įstaigoje būtų laikomasi Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų;**

7) **vykdo kitas teisės aktų įstaigos vadovui nustatytas funkcijas.**

5. Aukštosios mokyklos vadovo įgaliojimus ir atsakomybę nustato Aukštojo Mokslo ir studijų įstatymas.

~~62~~ **60** straipsnis. Mokyklos savivalda

1. Mokyklos savivalda grindžiama švietimo tikslais, mokykloje vykdomomis švietimo programomis ir susiklosčiusiomis tradicijomis.

2. Mokyklos savivaldos institucijos **yra patariamasis institucijos, kurios kolegialiai svarsto mokyklos veiklos bei finansavimo klausimus ir pagal kompetenciją, apibrėžtą mokyklos nuostatuose (statute), priima sprendimus bei daro įtaką vadovo priimamiems sprendimams**, atlieka visuomeninę mokyklos valdymo priežiūrą. Savivaldos institucijų įvairovę, jų kompetencijas ir sudarymo principus įteisina mokyklos nuostatai (statutas).

3. Mokyklos taryba – aukščiausiaji mokyklos savivaldos institucija, atstovaujanti mokiniams, mokytojams, tėvams (globėjams, rūpintojams) ir vietos bendruomenei. Už savo veiklą mokyklos taryba atsiskaito ją rinkusiems mokyklos bendruomenės nariams.

4. Mokytojų taryba nuolat veikianti mokyklos (išskyrus aukštąsias mokyklas ir neformaliojo švietimo mokyklas) savivaldos institucija mokytojų profesiniams bei bendriesiems ugdymo klausimams spręsti. Ją sudaro mokyklos vadovybė, visi mokykloje

~~dirbantys mokytojai, medicinos darbuotojai, psichologai, socialiniai, specialieji pedagogai, bibliotekininkai, kiti tiesiogiai ugdymo procese dalyvaujantys asmenys.~~

5. 4. Mokykloje gali veikti **kitos** mokyklos savivaldos ~~kitos~~ institucijos (**mokytojų**, mokinių, tėvų (globėjų, rūpintojų)).

6. 5. Aukštųjų mokyklų savivaldos ypatumus nustato ~~Aukštojo~~ **Mokslo ir studijų** įstatymas.

~~63~~ **61** straipsnis. Apskritis, savivaldybės švietimo savivaldos institucijos

1. Apskritis ar savivaldybės visuomenės dalyvavimui skatinti formuojant apskrities, savivaldybės švietimo politiką, veikti šios politikos vykdymą gali būti steigiamos apskrities ir savivaldybės švietimo, profesinio mokymo, ~~specialiojo ugdymo~~ ir kitos atskirų švietimo sričių tarybos.

2. Apskritis, savivaldybės švietimo taryboje atstovaujami mokiniai, mokytojai, tėvai (globėjai, rūpintojai), socialiniai partneriai, švietimo teikėjai ir (ar) jų asociacijos.

3. Apskritis švietimo tarybos nuostatus tvirtina apskrities viršininkas, savivaldybės švietimo tarybos – savivaldybės taryba.

4. Apskritis, savivaldybės švietimo taryba analizuoja, kaip vykdoma bendroji švietimo politika, pritaria **ilgalaikiams švietimo plėtros tikslams** ~~strateginiams švietimo planams, metinėms švietimo veiklos programoms~~ ir telkia visuomenę jiems vykdyti.

~~64~~ **62** straipsnis. Valstybės švietimo savivaldos institucijos

Visuomenės dalyvavimą formuojant švietimo politiką ir priimant švietimo sprendimus skatina valstybės švietimo savivaldos institucijos:

1) Lietuvos švietimo taryba atlieka ekspertinį vertinimą bei konsultuoja strateginiais Lietuvos švietimo plėtros klausimais. Lietuvos švietimo tarybos nuostatus tvirtina Vyriausybė;

2) Bendrojo ugdymo taryba inicijuoja ir pritaria ikimokyklinio, priešmokyklinio, ~~pradinio, pagrindinio, vidurinio, specialiojo ugdymo~~ **bendrojo lavinimo** programų kaitos, pedagogų kvalifikacijos ir profesinės raidos, mokyklų aprūpinimo projektams. Jos nuostatus tvirtina švietimo ir mokslo ministras;

3) Lietuvos profesinio mokymo taryba pataria sprendžiant strateginius profesinio mokymo klausimus. Jos nuostatus tvirtina Vyriausybė;

4) Lietuvos neformaliojo suaugusiųjų švietimo taryba svarsto pagrindines Lietuvos neformaliojo švietimo plėtros perspektyvas, atlieka neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemos plėtotės projektų analizę. Jos nuostatus tvirtina ~~Vyriausybė ar jos įgaliota institucija~~ **švietimo ir mokslo ministras**;

5) ~~Lietuvos nuotolinio švietimo taryba yra Švietimo ir mokslo ministerijos patariamoji institucija, konsultuojanti nuotolinio švietimo plėtros klausimais. Jos nuostatus tvirtina švietimo ir mokslo ministras;~~

6) **5)** Aukštojo mokslo taryba yra Švietimo ir mokslo ministerijos ~~ekspertinė~~ **patariamoji** institucija strateginiais aukštojo mokslo plėtros klausimais. Jos nuostatus tvirtina Vyriausybė.

~~65~~ **63** straipsnis. Mokyklos bendruomenės narių dalyvavimas švietimo valdyme

1. Mokyklos bendruomenės nariai gali dalyvauti švietimo valdyme, burtis į įvairių grupių (mokinių, studentų, mokytojų, tėvų (globėjų, rūpintojų), mokyklų, švietimo valdymo lygių vadovų) interesų asociacijas, organizacijas, sąjungas, vykdančias jų narių nustatytus švietimo, kultūros, mokslinio tyrimo plėtotės uždavinius ir funkcijas, numatytas jų veiklos įstatuose.

2. Mokytojų asociacijos, draugijos, sąjungos dalyvauja formuojant mokomojo dalyko turinį, sprendžiant su mokytojų kvalifikacijos tobulinimu susijusius klausimus vadovaudamosi ~~Visuomeninių organizacijų ir Asociacijų~~ **įstatymu** įstatymais.

3. Švietimo valdymo subjektai šio straipsnio 1 dalyje nurodytoms organizacijoms ir asociacijoms jų funkcijoms atlikti nustatyta tvarka teikia informacinę, konsultacinę ir metodinę pagalbą, gali jas kviesti konsultuoti, būti ekspertais.

4. Profesinių sąjungų veiklą mokykloje reglamentuoja Profesinių sąjungų įstatymas.

~~66~~ **64** straipsnis. Švietimo priežiūra

1. Švietimo priežiūros paskirtis – vertinti valstybinės švietimo politikos vykdymą, švietimo pasiūlą ir švietimo kokybę, skiriamų lėšų naudojimo tikslingumą, švietimo valdymo sprendimų vykdymą, Švietimo įstatymo ir kitų švietimą reglamentuojančių teisės aktų vykdymą, švietimo veiklos duomenų patikimumą ir organizacinėmis, teisinėmis, ekonominėmis priemonėmis skatinti veiklos tobulinimą.

2. Švietimo teikėjų veiklą prižiūri atitinkamos valstybės institucijos, ~~mokyklos~~ **švietimo įstaigos (išskyrus savivaldybės švietimo įstaigos – biudžetinės įstaigos) steigėjas (dalyvių susirinkimas (savininkas)), savivaldybės vykdomoji institucija (savivaldybės švietimo įstaigos - biudžetinės įstaigos)):**

~~3-~~ **1)** Valstybinę švietimo teikėjų veiklos priežiūrą atlieka švietimo ir mokslo ministras ir apskrities viršininkas pagal Vyriausybės patvirtintus Valstybinės švietimo priežiūros nuostatus;

2) Nuolatinę švietimo įstaigos veiklos priežiūrą pagal švietimo ir mokslo ministro patvirtintus Bendruosius švietimo įstaigų veiklos priežiūros nuostatus vykdo steigėjai (valstybinių švietimo įstaigų – biudžetinių įstaigų), savivaldybių vykdomosios institucijos (savivaldybių švietimo įstaigų – biudžetinių įstaigų), dalyvių susirinkimas (savininkas) – kitų švietimo teikėjų;

3) Aukštojo mokslo studijų programas vykdančių teikėjų veiklos priežiūra atliekama Mokslo ir studijų įstatymo nustatyta tvarka.

~~4. Mokyklos veiklos priežiūrą pagal švietimo ir mokslo ministro patvirtintus Mokyklų vadybinės ir pedagoginės veiklos priežiūros nuostatus organizuoja steigėjas.~~

~~5. Aukštojo mokslo studijų kokybės priežiūrą atlieka Studijų kokybės vertinimo centras.~~

SEPTINTASIS SKIRSNIS ŠVIETIMO FINANSAVIMAS

~~67~~ **65** straipsnis. Švietimo finansavimo šaltiniai

Švietimo finansavimo šaltiniai:

- 1) valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų asignavimai;
- 2) kitos lėšos.

~~68~~ **66** straipsnis. Investicijos į švietimo plėtotę

1. Valstybės lygiu ~~investicinės~~ **investicijų** lėšos švietimo plėtotei (statyboms, renovacijai, **ilgalaikiam turtui įsigyti žmonių išteklių plėtrai ir kt.)** skiriamos pagal **Valstybės investicijų programą, taip pat pagal Vyriausybės arba Švietimo ir mokslo ministerijos patvirtintas** programas, ~~nustatytas Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme.~~ Vienerių metų ir ilgalaikės ~~investicines~~ **programas ilgalaikės investicinės programos** švietimo srityje ~~rengia~~ **rengiamos** Švietimo ir mokslo ministerija, ~~vadovaudamasi~~ **vadovaujantis** Valstybine švietimo strategija, ~~ir~~ Vyriausybės programa **ir kitais strateginiais švietimo plėtros dokumentais.**

2. Savivaldybių lygiu ~~investicinės~~ **investicijų** lėšos švietimo plėtotei skiriamos **iš savivaldybių biudžetų** pagal **savivaldybių tarybų patvirtintas** programas, ~~nurodytas savivaldybių tarybų patvirtintuose biudžetuose.~~ Savivaldybių ~~investicinės~~ **investicijų** programos rengiamos atsižvelgiant į valstybės ~~investicines~~ **investicijų** programas ir vadovaujantis švietimo ~~strateginiais planais~~ **ilgalaikiais švietimo plėtros tikslais.**

3. Valstybės investicijų lėšos švietimo plėtotei skiriamos savivaldybėms, kurios įgyvendina mokyklų tinklo pertvarkos bendruosius planus ir efektyviai naudoja valstybės skirtas lėšas.

~~69~~ **67** straipsnis. Švietimo programų ir mokyklų finansavimas

1. **Priešmokyklinio ir** formaliojo švietimo programoms valstybinėse, savivaldybių ir nevalstybinėse mokyklose, išskyrus aukštesias mokyklas, finansuoti ~~neformaliojo vaikų švietimo programoms finansuoti~~ iš valstybės ir savivaldybių biudžetų taikomas mokymo lėšų skyrimo vienam mokiniui principas.

2. ~~Mokymo lėšos savivaldybių ir nevalstybinėms mokykloms ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio, vidurinio, atitinkamų specialiojo ugdymo programų, profesinio mokymo, formaliojo švietimo programas papildantiems ir mokinių saviraiškos poreikius tenkinantiems šių programų moduliams vaikų neformaliojo švietimo mokyklose finansuoti skiriamos iš atitinkamų metų Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme tvirtinamų savivaldybių biudžetams valstybės biudžeto specialiųjų tikslinių dotacijų, valstybinėms mokykloms – iš valstybės biudžeto numatytų asignavimų. Mokymo lėšos mokykloms, teikiančioms priešmokyklinį ir (arba) bendrąjį lavinimą, skiriamos Vyriausybės nustatyta tvarka: savivaldybių ir nevalstybinėms mokykloms – iš atitinkamų metų valstybės biudžeto specialiųjų tikslinių dotacijų savivaldybių biudžetams, valstybinėms mokykloms – iš valstybės biudžeto asignavimų. Vyriausybės nustatyta šių lėšų dalis mokyklos steigėjo (dalyvių susirinkimo (savininko)) nustatyta tvarka gali būti skiriama atsiskaityti už švietimo paslaugas, teikiamas vaikų neformaliojo švietimo mokyklose pagal formaliojo švietimo programų modulius, papildančius šias programas ir tenkinančius mokinių saviraiškos poreikius.~~

3. Mokyklos (išskyrus nevalstybines tradicinės religinės bendruomenės ar bendrijos mokyklas, nurodytas šio straipsnio ~~7~~ **8** dalyje) ūkio lėšas mokykloms skiria mokyklos steigėjas (**dalyvių susirinkimas (savininkas)**) savo nustatyta tvarka.

4. Neformaliojo vaikų švietimo (išskyrus ~~ikimokyklinio ir priešmokyklinio~~ ugdymo) programų vykdymą finansuoja mokyklos steigėjas (**dalyvių susirinkimas (savininkas)**), mokiniai (jų ~~atstovai tėvai (globėjai, rūpintojai)~~) bei rėmėjai teisės aktų nustatyta tvarka.

5. ~~Profesines, aukštesniasias, Neformaliojo suaugusiųjų švietimo mokyklas, pagalbą mokiniui, mokytojui ir mokyklai teikiančias įstaigas finansuoja~~ ~~steigėjai~~ **steigėjas (dalyvių susirinkimas (savininkas))**.

6. Profesinio mokymo įstaigos finansuojamos Profesinio mokymo įstatymo nustatyta tvarka.

~~6- 7. Aukštosios mokyklos finansuojamos Aukštojo Mokslo ir studijų įstatymo nustatyta tvarka.~~

~~7- 8. Vaikų muzikos Muzikos, dailės, meno ir sporto mokyklos, nevalstybinės mokyklos, neformaliojo švietimo programos Vyriausybės nustatyta tvarka~~ gali būti remiamos iš valstybės ir savivaldybių biudžetų. Nevalstybinės tradicinės religinės bendruomenės ar bendrijos mokyklos, vykdančios formaliojo švietimo programas, finansuojamos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka, skiriant iš biudžeto mokymo lėšų ir mokyklos ūkio lėšų tiek, kiek ir to paties tipo valstybinėms ar savivaldybės mokykloms, jeigu tai numatyta Lietuvos Respublikos tarptautinėje sutartyje.

~~8- 9. Sveikatos priežiūra mokykloje Vyriausybės nustatyta tvarka finansuojama iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto, valstybės ir savivaldybių biudžetų ir kitų lėšų.~~

~~70~~ **68** straipsnis. Mokyklų vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų, mokytojų, pagalbos mokiniui specialistų darbo apmokėjimas

1. Valstybinės (išskyrus aukštosios) ir savivaldybės mokyklos vadovo, jo pavaduotojo ugdymui, ugdymą organizuojančio skyriaus vedėjo pareiginė alga priklauso nuo išsilavinimo, pedagoginio darbo stažo, vadybinės kvalifikacinės kategorijos ir veiklos sudėtingumo.

2. Valstybinės (išskyrus aukštosios) ir savivaldybės mokyklos mokytojo, pagalbos mokiniui specialisto pareiginė alga priklauso nuo išsilavinimo, pedagoginio darbo stažo, kvalifikacinės kategorijos, veiklos sudėtingumo.

3. Valstybinių ir savivaldybių mokyklų (išskyrus aukštųjų) vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų vadybinės kvalifikacinės kategorijos, mokytojų, pagalbos mokiniui specialistų kvalifikacinės kategorijos nustatomos švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka.

~~3. 4. Valstybinių (išskyrus aukštųjų) ir savivaldybių mokyklų vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų, mokytojų, pagalbos mokiniui specialistų ir kitų ugdymo procese dalyvaujančių darbuotojų darbo apmokėjimo tvarką nustato Vyriausybė apmokėjimas nustatomas Vyriausybės nustatyta tvarka.~~

5. Pareigybių, kurias atliekant darbas yra laikomas pedagoginiu, sąrašą, suderinęs su finansų ir socialinės apsaugos ir darbo ministrais, tvirtina švietimo ir mokslo ministras.

~~4. 6. Nevalstybinių mokyklų vadovų, mokytojų ir kitų darbuotojų darbo užmokestis nustatomas vadovaujantis įstatymų nustatyta tvarka.~~

~~5. 7. Aukštosios mokyklos vadovui, dėstytojui, mokslo darbuotojui mokama už darbą atsižvelgiant į pareigas, darbo stažą ir mokslinę kvalifikaciją Aukštojo Mokslo ir studijų įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.~~

~~71~~ **69** straipsnis. Materialinė parama

1. Mokiniui, kuris mokosi pagal profesinio mokymo programas siekdamas įgyti pirmąją kvalifikaciją, vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigos mokiniui ~~ir aukštesniųjų studijų studentui~~ Vyriausybės nustatyta tvarka gali būti mokama stipendija, skiriama materialinė parama.

2. Paramą aukštosios mokyklos studentui reglamentuoja ~~Aukštojo~~ Mokslo ir studijų įstatymas.

3. ~~Neformaliojo švietimo mokiniui~~ **Mokiniui, kuris mokosi pagal neformaliojo švietimo programas, Vyriausybės įstatymų** nustatyta tvarka gali būti suteikta parama.

4. Mokyklos (išskyrus aukštąją) steigėjas (**dalyvių susirinkimas (savininkas)**) užtikrina, kad mokytojams ir kitiems ugdymo procese dalyvaujantiems asmenims būtų apmokėtos ne mažiau kaip 5 dienų per metus kvalifikacijos tobulinimo išlaidos.

5. **Valstybinės mokyklos – biudžetinės įstaigos** - (išskyrus aukštosios) steigėjas iš jam skiriamų valstybės biudžeto bendrųjų asignavimų **savo nustatyta tvarka, savivaldybės mokyklos - biudžetinės įstaigos - steigėjas iš savivaldybės biudžeto savo nustatyta tvarka, kitų mokyklų (išskyrus aukštųjų) – dalyvių susirinkimas (savininkas) savo nustatyta tvarka** gali teikti ir kitą materialinę paramą **ar kompensuoti tam tikras išlaidas (važiavimo į darbą ir atgal nuosava, išsinuomota ar pagal panaudos sutartį perduota transporto priemone, gyvenamojo ploto nuomos ir kitas)** mokytojams ir kitiems ugdymo procese dalyvaujantiems specialistams.

~~72~~ **70** straipsnis. Mokestis už švietimą

1. Valstybinėje ir savivaldybės mokykloje mokymas pagal priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo, profesinio mokymo ~~ir aukštesniųjų studijų~~ programas yra nemokamas.

2. Nevalstybinėje mokykloje mokestį už ugdymą, mokymą ar studijas nustato mokyklos ~~steigėjas~~ **dalyvių susirinkimas (savininkas)**. Mokestis mokamas sutarties pagrindu.

3. Mokinys, besimokantis pagal pradinio, pagrindinio ugdymo programas, vadovėliais naudojami nemokamai.

4. Mokinys, besimokantis pagal vidurinio ugdymo ar ~~pagrindinio~~ **formaliojo** profesinio mokymo programas, **vadovėliais aprūpinamas iš dalies nemokamai. Nemokamai mokinys gali būti** aprūpinamas vadovėliais iš ~~mokyklos vadovėlių~~ fondo, įvertinus tėvų (rūpintojų) ir mokinio socialinę padėtį.

5. Individualiosiomis mokymosi priemonėmis (pratybų sąsiuviniais, rašymo priemonėmis, skaičiuotuvais ir ~~kt.~~ **kitomis**) mokinį aprūpina tėvai (globėjai, rūpintojai).

6. Specialiųjų poreikių ~~asmuo~~ **mokinys** mokykloje ir ~~namuose~~ **aprūpinamas** specialiosiomis mokymo priemonėmis **aprūpinamas nemokamai** ir ~~Vyriausybės ar jos~~ **įgaliotos institucijos nustatyta tvarka** Ugdymui skirta kompensacine technika.

7. Mokesčio dydį už vaikų, ugdomų pagal ikimokyklinio ugdymo programas, išlaikymą nustato mokyklos steigėjas (dalyvių susirinkimas (savininkas)). Mokestis gali būti mažinamas steigėjo (dalyvių susirinkimo (savininko)) nustatytais atvejais ir tvarka.

~~7.~~ **8.** Mokesčio dydį už ikimokyklinio ir bendrojo lavinimo mokyklos nuostatuose reglamentuotas mokinių tėvų (globėjų, rūpintojų) pageidavimu teikiamas papildomas paslaugas (pailgintos dienos grupės, popamokinė mokinių priežiūra, ~~studijos~~, klubai, būreliai, stovyklos, ekskursijos ir ~~kt.~~ **kita**) nustato mokyklos steigėjas **(dalyvių susirinkimas (savininkas))**.

~~8.~~ **9.** Mokesčio dydį už išsilavinimo pažymėjimų blankus, už asmenų, įgijusių vidurinį išsilavinimą ir pageidaujančių geriau pasirengti tolesniam mokymuisi, pakartotinį pageidaujama vidurinio ugdymo programos dalykų mokymąsi, **ir šių asmenų pakartotinius valstybinius ar mokyklinius** brandos egzaminus nustato švietimo ir mokslo ministras.

~~9.~~ **10.** Mokesčio dydį už mokyklos teikiamą neformalųjį **vaikų** švietimą (**išskyrus ikimokyklinį ugdymą**) ir **neformalųjį suaugusiųjų švietimą** (~~išskyrus priešmokyklinį ugdymą~~) nustato steigėjas **(dalyvių susirinkimas (savininkas))**. Mokestis **už neformalųjį vaikų švietimą (išskyrus ikimokyklinį ugdymą)** mažinamas atsižvelgus į mokinių gabumus ir tėvų (globėjų, rūpintojų) socialinę padėtį.

~~10.~~ **11.** ~~Profesinių mokyklų~~ **Profesinio mokymo įstaigų** teikiamos papildomos (nenumatytos ~~studijų~~ ir mokymo programose) mokymo, mokymosi paslaugos (konsultacijos, kursai ir kitos), praktinio mokymo priemonės yra mokamos. Mokesčio dydį už teikiamas paslaugas nustato mokyklos vadovas, suderinęs su mokyklos taryba.

~~11.~~ **12.** Mokiniai aprūpinami mokinio reikmenimis teisės aktų nustatyta tvarka.

AŠTUNTASIS SKIRSNIS TARPTAUTINIS BENDRADARBIAVIMAS

~~73~~ **71** straipsnis. Dalyvavimas tarptautinėje švietimo erdvėje

1. Lietuvos švietimo sistemos subjektai turi teisę dalyvauti tarptautinėje švietimo erdvėje, tarptautinėse programose ar kitaip bendradarbiauti su užsienio valstybių švietimo sistemų subjektais.

2. Dalyvavimo ar kitokio bendradarbiavimo sąlygas ir tvarką nustato Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys, Lietuvos Respublikos institucijų ir užsienio valstybių institucijų susitarimai, kiti Lietuvos Respublikos teisės aktai, Lietuvos ir užsienio valstybių švietimo įstaigų tiesioginio bendradarbiavimo susitarimai.

3. Jei įsigaliojusios ratifikuotos Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys numato kitas negu šis Įstatymas nuostatas, taikomos tarptautinių sutarčių nuostatos.

~~74~~ **72** straipsnis. Užsienio bei tarptautinių organizacijų švietimo programų vykdymas

1. Užsienio bei tarptautinių organizacijų mokyklos Lietuvos Respublikoje steigiamos ir veikia šio Įstatymo, Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių ir kitų teisės aktų nustatytais sąlygomis ir tvarka. **Tokios mokyklos išlaikomos steigėjo lėšomis.**

~~2. Užsienio valstybių bei tarptautinių organizacijų švietimo programos Lietuvos Respublikos mokyklose, gavus švietimo ir mokslo ministro raštišką leidimą, gali būti vykdomos nelietuvių kalba, jas išėjusiems išduodami atitinkamų užsienio valstybių arba organizacijų pažymėjimai. Užsienio valstybių bei tarptautinių organizacijų švietimo programos (išskyrus aukštojo mokslo studijų ir neformaliojo suaugusiųjų švietimo programas) Lietuvos Respublikoje vykdomos gavus švietimo ir mokslo ministro raštišką leidimą Vyriausybės nustatyta tvarka. Jos gali būti vykdomos nelietuvių kalba ir jas baigusiems išduodami atitinkamų užsienio valstybių arba organizacijų pažymėjimai.~~

DEVINTASIS SKIRSNIS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

75 straipsnis. ~~Pereinamojo laikotarpio nuostatos~~

- ~~1. Mokyti pagal aukštesniųjų studijų programas priimama iki 2003-2004 mokslo metų.~~
- ~~2. Nuo 2005-2006 mokslo metų pereinama prie visuotinio priešmokyklinio ugdymo.~~
- ~~3. Ikimokyklinio ugdymo programoms iš dalies finansuoti nuo 2005-2006 mokslo metų taikomas ugdymo lėšų skyrimo vienam ugdytiniui principas.~~
- ~~4. Iki juridinių asmenų registro veiklos pradžios švietimo įstaigos registruojamos vadovaujantis Vyriausybės patvirtintais Švietimo įstaigų bei mokslo ir studijų institucijų valstybės registro nuostatais.~~

2 straipsnis. Įstatymo įgyvendinimas

1. Vyriausybė iki 2009 m. sausio 1 d. parengia ir patvirtina šiam įstatymui įgyvendinti reikalingus teisės aktus.
2. Švietimo ir mokslo ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija iki 2009 m. sausio 1 d. parengia ir patvirtina šiam įstatymui įgyvendinti reikalingus teisės aktus.
3. Vidurinio ugdymo programų akreditacija baigiama iki 2012 m. kovo 1 d. Vidurinės mokyklos, kurių vykdomos vidurinio ugdymo programos neakredituotos iki 2012 m. kovo 1 d., reorganizuojamos arba atliekami jų struktūriniai pertvarkymai iki 2012 m. rugpjūčio 31 d.
4. Nevalstybinės mokyklos, vykdančios pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas, kurias baigus įgyjamas išsilavinimas, ir neturinčios švietimo ir mokslo ministro raštiško sutikimo, jį privalo gauti per vienerius metus nuo šio įstatymo įsigaliojimo.
5. Švietimo teikėjai, vykdanys užsienio valstybių bei tarptautinių organizacijų švietimo programas (išskyrus aukštojo mokslo studijų ir neformaliojo suaugusiųjų švietimo programas) Lietuvos Respublikoje ir neturintys švietimo ir mokslo ministro raštiško leidimo, jį privalo gauti per vienerius metus nuo šio įstatymo įsigaliojimo.

3 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

1. Šis įstatymas, išskyrus 2 straipsnio 1 ir 2 dalis, šiuo įstatymu keičiamo 7 straipsnio 3 dalį, ir 29 straipsnio 2 dalies 2 ir 3 punktus, įsigalioja nuo 2009 m. sausio 1 d.
2. Šiuo įstatymu keičiamo 7 straipsnio 3 dalis ir 29 straipsnio 2 dalies 2 ir 3 punktai įsigalioja nuo 2010 m. rugsėjo 1 d.

4 straipsnis. Teisės akto pripažinimas netekusiu galios

Įsigaliojus šiam įstatymui, netenka galios Lietuvos Respublikos specialiojo ugdymo įstatymas (Žin., 1998, Nr. 115-3228).

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

REPUBLIKOS PREZIDENTAS